

Maš tednik

Kreol

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 30

V Celovcu, dne 23. julija 1953

Cena 1 šiling

Radi prezidave

po znižanih cenah prodaja

Stüller

Celovec-Klagenfurt (Alter Platz)

Izraba vodnih sil

Od onega dne, ko je 1. oktobra leta 1882 v New Yorku začela obratovati prva elektrarna, je minilo komaj dobrih 70 let. To je bila prva naprava za proizvodnjo in razdeljevanje električne sile, električne energije. Od takrat gre uporaba električne energije svojo zmagovito pot po vsem svetu. Danes že presojamo kulturo kake države po tem, koliko kilovatnih ur porabi vsak prebivalec te države. O pomenu električne sile v zasebnem in javnem gospodarstvu danes torej ni več treba govoriti. Danes je samo še vprašanje, kako bi mogli čim več naravnih sil pretvoriti v električno energijo in kako bi omogočili uporabo te energije čim bolj poceni vsakemu posamezniku, vsakemu gospodarstvu, vsakemu najmanjšemu in vsakemu največjemu zasebnemu in skupnemu podjetju.

Električni tok proizvajajo v elektrarnah in te uporabljajo kot „surovino“ za proizvodnjo električne energije premog ali vodno silo. Ker je vodna sila ona naravna sila, ki nastaja brez človekovega sodelovanja, poizkuša vsaka država izrabiti čim več vodnih naravnih sil za proizvodnjo električne sile. Izraba vodnih sil pa zahteva ogromne denarne vsote, ki jih ni mogoče najti v rednem državnem proračunu. Je pa izraba teh naravnih sil tako velikega pomena za skupnost, da njihovo izrabo ni mogoče prepušiti zasebnim podjetjem. Zato mora iskati država potrebna denarna sredstva. Ta pa more dobiti samo v notranjem in zunanjem posojilu. Naša državna uprava se je odločila za oboje. Najprej naj bi prebivalstvo s podpisovanjem državnega energijskega posojila pokazalo zanimanje za izrabo domačih vodnih sil in nato naj bi poizkušala dobiti država še večja denarna sredstva v inozemstvu, to je v Ameriki.

Dne 15. julija je potekel rok za vpisovanje državnega energijskega posojila. Po dosedanjih podatkih je dosegla podpisana vsota okrog 530 milijonov šilingov. Razmera zelo visoka vsota, ki jo je doseglo podpisovanje posojila, je dokaz, da raste zaupanje v stalnost denarne vrednosti. To pa je tudi dokaz, da pridobiva na zaupanju gospodarski načrt finančnega ministra dr. Kamitz, proti kateremu so pri zadnjih volitvah socialisti nastopali. Ako bo še Svetovna banka smatrala to kot zadosten dokaz za zaupanje avstrijskemu gospodarstvu, bo dobila vlada na razpolago nadaljnje milijone za investicije pri zgradbah vodnih elektrarn. To pa bo omogočilo stalno zaposlitev, na drugi strani pa bo znatno razbremenilo redni državni proračun. Doslej so iz proračuna črpali zelo znatne postavke za investicije. Ker pa dobrote teh investicij ne uživajo samo sedanji davkoplačevalci, ampak jih bo v veliki meri tudi bodoči rod, je pravilno, da tudi ta sprejema deloma breme teh investicij. Zato je tudi mnogo pravičnejše, da se plačujejo investicije iz dolgoročnih posojil, ne pa iz rednega državnega proračuna, to je iz tekočih davkov.

Velik pomen izrabe vodnih sil uvidevajo danes vsa državna vodstva in se zato trudijo — ker svojih sredstev nimajo zadošča na razpolago — za doseg zunanje posojila. Nedavna konferenca avstrijskih in jugoslovanskih zastopnikov v Opatiji pod predsedstvom direktorja Urada za električno energijo pri Organizaciji združenih narodov je pokazala, da želijo tudi v Jugoslaviji dobiti zunanje posojilo za izrabo jugoslovanskih vodnih sil. Jugoslavija bi nato odvisni električni tok oddajala deloma preko avstrijskega omrežja v Italijo, Švico in Nemčijo. To pomeni, da bi avstrijske naravne sile počivale in mogoče celo uničevale kot neurejeni hudourniki ceste, gozdove in pašnike, medtem pa bi električni tok iz sosednje države tekkel skozi avstrijsko omrežje v državo, kamor bi tudi Avstrija mogla oddajati električno silo. Od

Pred premirjem na Koreji

Posvetovanja o premirju na Koreji se vlečejo kakor jara kača brez konca in kraja. Ko se zdi, da smo že neposredno pred podpisom premirja, se nenadoma pojavijo preje nepredvidene ovire, ki podpis pogodbe o premirju spet zavlečejo za nedoločen čas.

Ko je bilo pred tedni že vse pripravljeno za podpis premirja, je izjavil nenadoma južnokorejski predsednik Singman Ri, da južnokorejska republika takih pogojev premirja ne bo priznala in je naročil izpustiti iz taborišč preko 20.000 severno-korejskih in kitajskih vojni ujetnikov. Zaradi tega so Severno-korejci in Kitajci izjavili, da ne bodo podpisali premirja, ker ni nobenega jamstva, da bodo pogoji premirja tudi izvršeni. Ameriški predsednik Eisenhower je nato poslal na Korejo svojega posebnega zastopnika, Robertsona, ki se je pogajal s Singman Rijem. Ta je končno pristal na to, da bo tudi južnokorejska vlada sprejela pogoje premirja, vendar pa je zahteval, da sklenejo Združene države ameriške z Južno Korejo varnostno vojaško pogodbo. Ta naj bi zagotovila Južni Koreji varstvo proti vsakemu morebitnemu napadu s strani Severne Koreje ali komunistične Kitajske — pa tudi Sovjetske zveze.

Razen tega je zahteval tudi južno-korejski predsednik Singman Ri, da ne smejo stopiti indijski, češko-slovaški ali poljski vojaki na južno-korejsko ozemlje zaradi straženja vojni ujetnikov. Po določenih premirja prevzamejo za določeno dobo namreč nekatere države varstvo vojni ujetnikov, dokler se ti ne izjavijo, ali se želijo vrniti v domovino ali pa ne. Med temi državami pa so tudi Češko-slovaška, Poljska in Indija.

Zastopniki Severne Koreje in komunistične Kitajske so po teh zagotovilih Južne Koreje izjavili pripravljenost, da se pogajajo še o dokončnih pogojih premirja na Koreji. Ako ne pridejo kake nepredvidene ovire, ki bi spet preprečile podpis premirja, je verjetnost, da bo premirje podpisano še ta teden.

Ameriški zunanji minister John Foster Dulles pa je te dni izjavil, da kljub dobrim znakom ne smemo biti preveč optimistični, ker v zadnjem času nepredvidene zapreke še morejo spet preprečiti podpis premirja. Izjavil je tudi, da ameriški kongres ne more pred jesenjo sklepati o varnostni pogodbi med Združenimi državami in Južno Korejo.

Zakasneli proračun

Deželna kmetijska zbornica je javna ustanova, ki mora imeti svoj redni proračun. Tega bi morali odobriti izvoljeni svetniki Kmetijske zbornice. O proračunu razpravljati in ga odobriti bi pa mogla skupščina Kmetijske zbornice, ako predsedstvo tak proračun izdela in ga predloži v obravnavanje. Razumljivo je, da bi moral biti predložen tak predlog proračuna za leto 1953 koncem leta 1952. Kakor si dovoljuje koroška deželna Kmetijska zbornica razne posebnosti, je gotovo posebnost tudi to, da predloži proračun za leto 1953 v obravnavanje šele koncem julija, ko je že pol leta minilo.

Predlog proračuna je zelo nepopolno sestavljen, ker so vnešene kar zaokrožene številke. Zanimivo v tem proračunu je predvsem to, da za pravo pospeševanje kmetijstva v vsem proračunu ni niti enega samega šilinga, ako izvajamo prispevke za organizacije in za kmetijske šole. Ves prora-

čun ni nič drugega kakor samo površna razčlenitev režijskih stroškov Kmetijske zbornice.

V izrednem proračunu je velika postavka za vzdrževanje zborničnega poslopja v Museumgasse v Celovcu. Skoraj en milijon je predviden za vzdrževanje in popravila tega poslopja; kmetje plačujejo, nimajo pa nič od tega. Iz proračuna je razvidno tudi, da je skoraj vsako drugo leto ustanovljena nova kmetijska šola. Tudi slovenski kmetje plačujejo za te šole, le tega ne doživijo, da bi jim deželna vlada in Kmetijska zbornica ustanovili slovensko kmetijsko šolo. Za to šolo pa ni nikdar denarja niti pri deželni vladi niti pri kmetijski zbornici.

Proračun Kmetijske zbornice za leto 1953 je bil odobren na seji skupščine Kmetijske zbornice dne 21. julija t. l. Kmetje južne Koroške s tem proračunom niso in ne morejo biti zadovoljni.

Odstop predsedstva ljubljanske občine

V petek, dne 17. julija, je bila v Ljubljani seja mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Slovenije. Seja je trajala od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne. Na tej seji je mestni svet sprejel odstop dosedanjega predsednika (župana) Jaka Avšiča, podpredsednika Leopolda Kreseta, tajnika Nika Pogačarja ter celotnega gospodarskega sveta. Za novega župana je mestni svet izvolil dr. Helija Modica, za podpredsednika Maro Dermastijo in za tajnika Silvija

tam bi dobila nato Avstrija surovine za svojo industrijo, ki tudi ne bi bila navezana na porabo dragega premoga iz inozemstva, ampak bi uporabljala domači električni tok kot pogonsko sredstvo.

Že to nam na kratko pojasni velik pomen izrabe vodnih sil in velik pomen energijskega posojila za avstrijsko gospodarstvo. Po cenitvi strokovnjakov bi mogle dati vse avstrijske vodne sile okrog 40 milijard kilovatnih ur na leto, izrabljenih pa je šele samo okrog 8 milijard kilovatnih ur, torej šele 20 odstotkov.

Živica.

General Jaka Avšič je bil svoječasnno jugoslovanski poslanik na Dunaju, nato pa je postal župan ljubljanske mestne občine. Avšiču očitajo, da je kril razne nepravilnosti podpredsednika in je na seji to tudi sam priznal. Podžupan je imel baje v Trstu 700.000 lir mestnega denarja na svoje razpolaganje, pri mestni hranilnici v Ljubljani pa okrog 800 milijonov dinarjev. Ta sredstva je uporabljal nekontrolirano.

V zadnjih letih je dobila Avstrija iz Marshallovega načrta za izgradnjo elektrarn okrog tri milijarde šilingov. V prihodnjih letih bo potrebno letno vsaj po 700 milijonov šilingov. Te vsote bodo omogočile izgradnjo elektrarn, ki bodo nato bogat vir dohodkov narodnega gospodarstva, torej vsakega posameznika in skupnosti. Gradnja elektrarn in nato spet donosi teh elektrarn bodo omogočili zaposlitev tisočim in tisočim gradbenih delavcev, ki so danes v največji skrbi za svojo zaposlitev in za svoj obstoj.

Mrs. Eleanor Roosevelt
žena bivšega ameriškega predsednika, je prispela te dni iz Jugoslavije v Avstrijo (USIS).

K R A T K E V E S T I

Na Tirolsko se je vrnil Peter Aschenbrenner, vodja avstrijske himalajske ekspedicije, katere član Herman Buhl je dosegel vrh gore Nanga-Parbat in zasadil na vrhu pakistansko zastavo in ne tudi nemško in avstrijsko, kakor so prvotno poročali.

Na Dunaju se je mudil koncem preteklega tedna indijski podpredsednik dr. Sarvepalli Radhakrishnan. Razgovarjal se je s predsednikom vlade in z nekaterimi ministri.

Za sredo popoldne, dne 22. julija, je bila sklicana 3. seja koroškega deželnega zbora.

Ameriški predsednik Dwight Eisenhower je imenoval za novega veleposlanika Združenih držav v Jugoslaviji dosedanjega vodja nemškega oddelka v ameriškem zunanjem ministrstvu Jamesa Riddelbergerja.

V zvezi z vrsto člankov, ki jih prinaša „Kleine Zeitung“, nam je dr. Sienčnik poslal ob sklepu lista članek, katerega iz tehničnih vzrokov v tej številki nismo mogli objaviti.

Po poročilih iz Pariza odpotuje v jeseni francoski zunanji minister George Bidault na uradni obsik v Jugoslavijo.

Po poročilih iz Rima je bil poklican v Moskvo generalni tajnik italijanske komunistične stranke Palmiro Togliatti.

V Indokini se je ob kitajski meji spustilo okrog 5.000 francoskih padalcev, ki so nato uničili velike količine vojaškega materiala, razstrelili mostove in ceste in so se nato spet v redu umaknili, brez večjih izgub.

Po poročilih zapadno-nemške vlade znaša število mrtvih vsled upora v Vzhodni Nemčiji po 17. juniju letos 573 oseb. Od teh jih je bilo po sovjetskem prekom sodu ustreljenih 141.

Zaradi „protidržavnega delovanja“ so bili odstavljeni: vzhodno-nemški pravosodni minister Max Fechner, notranja ministra Ukrajine in Georgije in min. predsednik Azerbejdžana.

Blizu mesta Milton v ameriški Floridi je treščilo na zemljo ameriško prevozno letalo, v katerem je bilo 46 ameriških vojakov, ki so vsi mrtvi.

Na reki Sutlej v Pandžabu v Indiji se je prevrnil brod, na katerem je bilo preko 70 oseb, samo 10 se jih je rešilo, ostali so utonili.

Politični teden

Po svetu ...

Konferenca zunanjih ministrov, oz. njihovih zastopnikov v Washingtonu je prinesla pričakovani rezultat, katerega je bilo pričakovati: povabilo treh zapadnih velesil Sovjetski zvezi, da bi se letošnjo jesen sestali in iskali sporazumov predvsem glede Nemčije in Avstrije.

Odgovora sovjetske vlade še ni, toda v bistvu odklonilen skoraj ne bo mogel biti, saj je iniciativa po takem sestanku prišla od sovjetske strani, ko se je pričela pred meseci takoimenovana „mirovna ofenziva“. O zapletljajih okrog „velike ali male“ bermudske konference smo zadnjič pisali. Iz tega je nastala torej washingtonska konferenca in Angliji in Franciji je uspelo Amerikance pregovoriti, da so skupno povabili Sovjete. Amerikanci so prvotno zahtevali od Sovjetov jamstva za uspeh take konference.

Prvo dejanje velike drame v Moskvi je končano in zapadne tri sile nimajo nobenega vzroka več odlašati pogajanj z Rusi. Je tako zanje nadvse ugoden trenutek, kakršen se more nuditi morda enkrat v desetletju. Sovjeti imajo doma med seboj ogromno dela in se trenutno trudijo predvsem, da bi vsaj pred svetom ustvarili videz, da pri njih vlada enotnost in da slučaj Berija ni nič drugega kot majhen družinski prepir. To bodo seveda morali verjeti vsi člani vseh komunističnih partij, ki pazljivo spremljajo nadaljnji razvoj. Polagoma prihaja v glavnem do veljave mnenja, da padec Berija ne bo škodil odnosom med Vzhodom in Zahodom, to se pravi, težišče oblasti se je v Moskvi premaknilo v smeri armade, ki koncem koncev vendarle predstavlja narodnostnega činitelja. Sicer je nekaj pojavov, po katerih bi bilo mogoče sklepati na vrnitev k takoimenovani stalinistični liniji in k politiki doslednega komunizma z vsem stahanovstvom itd. Tako sta nemški Ulbricht in madžarski Rakosi po večtedenskem molku spregovorila in njih besede so razočarale vse tiste, ki so pričakovali nekako zvođenitev režimov v teh satelitskih državah. Toda tudi to je nekaj relativnega, ko doživljamo vsa leta, da govorimo iz najvišjih položajev umolknejo za vedno ...

V jeseni se bodo torej sestali „veliki štirje“ in se zamislili predvsem ob nemškem in avstrijskem vprašanju. Dejstvo je, da je prebivalstvo tako Zapadne kot Vzhodne Nemčije do skrajnosti razdraženo radi delitve in njih čustva prihajajo do izraza v Vzhodni Nemčiji ob stankah, kjer so klici po zedinjenju prav tako močni kot klici po svobodi dela in ravnanja. V Zapadni Nemčiji ne mine zasedanje nobene ustanove, ne da bi izdali resolucije itd. po zedinjenju. Bonnska vlada je v soglasju z zapadnimi zavezniki stavila pogoj za morebitno združenje: **svobodne in tajne volitve v obeh Nemčijah**. V koliko bo to izvedljivo z ozirom na režim v Vzhodni Nemčiji, bo čas pokazal.

Za Avstrijo bi bilo lažje najti rešitev. V obeh slučajih leži pa nad Sovjeti velika skrb, kako preprečiti včlenitev ene ali druge države v kak vojaški blok Zapada ali Jugovzhoda. Za ceno te preprečitve bi bili mogoče Sovjeti pripravljeni umakniti svojo zasedbo iz Nemčije in tudi iz Avstrije.

Da poleg Atlantskega pakta skrbi Sovjete tudi balkanska pogodba med Turčijo, Grčijo in Jugoslavijo, bi bil dokaz v tem, da so pred tedni poslali Sovjeti ankarski vladi zelo prijazno noto, v kateri Turčiji zagotavljajo, da nimajo nobenih zahtev po kakem turškem ozemlju in da so tudi spremenili svoje stališče glede Dardanel (to je zahtevo po nadzorstvu nad to morsko ožino). Turška vlada je pred dnevi odgovorila na to noto in izrazila svoje zadovoljstvo in željo po dobrih sosedstvenih odnosih s Sovjetsko zvezo. Istočasno so tudi Bolgari pričeli tipati v Atenah z miroljubnejšimi akcenti. Potem je tam še Albanija — sovjetski otok na zapadnem Balkanu — ki ga je mogoče držati le z velikimi stroški in naporom in ki bi v slučaju vojaških zapletljajev bil kaj hitro izgubljen.

Omeniti je še, da so tri zapadne velesile povabile jugoslovanski generalni štab na vojaška posvetovanja v Washington, kjer bi pregledali, kako je jugoslovanska vlada uporabila vojaško pomoč treh velesil in kakšna je vojaška zmogljivost Jugoslavije, kaj bi še potrebovala itd.

Neugoden izid volitev za De Gasperijevo stranko je prinesel neko negotovost v vse

notranje in zunanje-politično življenje Italije. De Gasperi je sestavil vlado svoje koalicije, ki verjetno hujših napadov opozicije ne bo preživela, ker ima le malenkostno večino. Sami jo imenujejo „počitniško“ vlado. Tudi v zunanji politiki velja beseda Italije manj kot je pred volitvami. Tako je tudi okrog Trsta postalo bolj mirno ... Nasproti nekdanjega italijanskega Pulja, na Brionih, pa je ga Rooseveltova, žena pokojnega ameriškega predsednika, gost jugoslovanske vlade.

... in pri nas v Avstriji

Že v zadnji številki „Našega tednika“ smo poročali o izredno hitrem delu avstrijskega državnega zbora, ki je v dveh dneh, to je dne 8. in 9. julija v dvajsetih urah sprejel kar 29 zakonov. To so deloma novi zakoni, še več pa je raznih izprememb in dopolnitev že obstoječih zakonov. Med temi zakoni so tudi zelo važni zakoni. Kljub temu pa za razpravo in za glasovanje o teh zakonih ni bilo povprečno na razpolago več kakor pa 40 minut. — Prvi dan, to je dne 8. julija, je bilo na dnevnem redu kar 23 raznih osnutkov zakonov, med njimi šest kmetijsko-gospodarskih zakonov. Sicer je minister za kmetijstvo obljubil in napovedal **nov zakon o kmetijstvu**, ki je v glavnem že izdelan in ki naj bi bil sprejet že v letošnjem zimskem zasedanju državnega zbora. Če je to resnica, ne vemo, zakaj so izgubljali čas s temi šestimi zakoni o kmetijstvu, ki bi mogli stare za-

kone podaljšati še za šest mesecev, medtem naj bi pa že enkrat resno začeli z razpravo o novem kmetijskem zakonu. Ta naj bi upošteval sedanje gospodarske razmere pa tudi potrebe in težave kmetijskega stanu pri nas.

Da pri tej hitrici tudi niso mogli posvetiti zadosti pozornosti zelo važnemu zakonu, to je zakonu o zaposlitvi mladine, ki pride iz šol, je razumljivo, četudi zato še ni opravičljivo. Ta zakon ima zato razne pomanjkljivosti, četudi moramo priznati, da je boljše nekaj kakor nič. Isto velja tudi o zakonu o starostnem zavarovanju obrtnikov, ki bodo dobili od 350 do 750 šilingov na mesec. V zakonu ni povedano, kako bodo n. pr. vdove obrtnikov mogle živeti na mesec s 350 šilingi.

Ko pišemo o hitrici, s katero sprejemali te zakone, smo se spomnili raznih besed in obljub, ki smo jih slišali pred letošnjimi februarjskimi volitvami. Takrat so nekatere stranke obljubljale, da ne bo v bodoče državni zbor nič več samo glasovalni stroj, ampak bodo tam temeljito vsak zakon preštudirali, preresetali in nato bodo sprejeli tak zakon, kakor najbolj odgovarja potrebam prebivalstva. Ker pa bi se moglo zgoditi, da bi pri tem bil kakšen zakon, ki ga vlada predlaga parlamentu, v teku razprave spremenjen in mogoče tudi izboljšan, so vztrajali predvsem socialisti na tem, da morajo biti vsi zakonski predlogi najprej sprejeti na seji zastopnikov obeh vladnih strank. Ta zakon nato na seji ministrskega sveta vlada brez važnejših sprememb odobri in ga pošlje predsedniku državnega zbora. Ta ga dodeli v obravnavanje zadevnim odsekom. V teh odsekih o zakonu sicer razpravljajo, toda spreminjajo ga ne več,

Vojaška pomoč Jugoslaviji

Ameriško zunanje ministrstvo je objavilo, da so poslali Jugoslaviji povabilo, naj pošlje svoje predstavnike v Washington zaradi razgovorov o vojaški pomoči.

Načelnik tiskovnega urada ameriškega zunanjega ministrstva, Lincoln White, je na ponovno poizvedovanje časnikarjev v zvezi z novico lista „New York Times“ iz Pariza, po kateri pretresajo vprašanje sklicanja tozadevnega sestanka, prečital naslednjo uradno izjavo:

„Vojaški strokovnjaki Združenih držav, Združenega kraljestva in Francije so se kot zastopniki svojih držav posvetovali. Ob tej priliki so upoštevali razgovore, ki naj bi jih čimprej imeli z jugoslovanskimi vojaškimi predstavniki o zadevah, ki so v zvezi z vojaško pomočjo, ki so jo te tri države raztegnile na Jugoslavijo.

Za te razgovore še niso določili časa.

Teh razgovorov ne bodo imeli v okviru Severoatlanske zveze, ker ni Jugoslavija njena članica.

Tesna zveza je potrebna zato, da se organizira obrambna sposobnost Jugoslavije in da se vskladi vojaška pomoč.

Omenjene tri države redno razpravljajo o Jugoslaviji, da ugotovijo njene potrebe po pomoči. Sedaj so ti razgovori še pomembnejši zaradi določenega zagotovlje-

nega orožja, ki spada v okvir programa vzajemne varnosti.“

Na vprašanje je White izjavil, da so poslali povabilo k tem razgovorom tudi Jugoslaviji in da so izrecno določili Washington kot mesto sestanka.

MOKA ZA VZHODNO NEMČIJO

Ameriška tovorna ladja „American Inventor“, ki je odplula iz new-yorškega pristanišča, vozi kakih 4500 ton živil za prebivalstvo Vzhodne Nemčije. Ta tovor živil vsebuje v glavnem moko, mleko v prahu, fižol, slanino, maslo in predstavlja prvo pošiljko hrane vzhodnim Nemcem, za katero je predsednik Eisenhower namenil 15 milijonov dolarjev.

Glavni del tovara je moka, ki jo je 67.560 kg. Je to prvovrstna, bogata moka, ki so jo delavci v newyorškem pristanišču natovarili na ladjo z velikim navdušenjem.

„To je najmanj, kar lahko napravimo zanje“ — je rekel nek ameriški delavec ob tej priložnosti.

Hkrati pa poročajo iz Združenih držav o vsesplošnem pripravljanju blaga za prevoze v Evropo. To pripravljanje je zajelo državne ustanove in zasebna dobavna podjetja.

Uporaba ERP-denarja

Posebni odbor ameriškega senata preiskuje, kako so bili uporabljeni nekateri krediti, ki jih je dobila Avstrija na račun ERP-pomoči v letih od 1948 do 1951. Pri tem so bili med drugimi zaslišani: državni tajnik v oddelku za evropske zadeve v ameriškem zunanjem ministrstvu, Liwingstone Merchant, vodja urada za zunanjo pomoč Harold E. Stassen, ameriški poslanik v Avstriji Llewellyn E. Thompson in pa šef ameriške ERP-misije za Avstrijo Cl. E. Meyer.

Pri tem so ugotovili, da so nekatere av-

strijske firme pod pravo vrednostjo prodale blago svojim podružnicam v inozemstvu in so nato te firme svoje blago po previsokih cenah spet uvozile v Avstrijo. Vsled takega načina poslovanja je bilo avstrijsko gospodarstvo tako oškodovano, da je bila potrebna dodatna ameriška pomoč. Obseg teh svojevrstnih manipulacij znaša več milijonov dolarjev. Zaenkrat je odredila ameriška vlada, da mora vrniti avstrijska vlada zaradi takega goljufivega poslovanja 1 milijon in 150 tisoč dolarjev.

Gruenther poziva k čuječnosti

General Alfred Gruenther se je mudil za dva dni v Washingtonu.

Pri prihodu je na letališču podal izjavo, v kateri je svaril svobodni svet pred tem, da bi z ozirom na notranje spore Sovjetske zveze popustil v svojih obrambnih pripravah v Evropi. Izjavil je, da se zdaj najslabši čas za takšno popuščanje dela Združenih držav v Evropi, češ da se začnejo zdaj po dveh letih prvič kazati uspehi ameriške pomoči.

General Gruenther je nadalje izjavil, da kažejo nekatere zahodne države zaradi tre-

ker so ga že strankini odbori odobrili. Nato končno o tem zakonskem predlogu še razpravljajo na sejah državnega zbora, kjer pa ni bil od vseh 29 zakonov niti en sam stavek spremenjen.

Že zadnjič smo zapisali, da bodo vsi ti zakoni zelo verjetno brez večjih razprav sprejeti tudi v zveznem svetu. Nismo se zmotili. Dne 15. julija je razpravljal zvezni svet o vseh zakonih, ki jih je sprejel državni zbor v 20 urah. Zvezni svet je še bolj pohitel in je vse te zakone sprejel na seji, ki je trajala skupno — deset ur. So morali gospodje hiteti, da so v tem času vsaj vseh 29 zakonov prebrali, da bi o vsebini zakonov razpravljali, za to pač niso imeli več časa.

Zaradi sedanje razmeroma velike brezposelnosti gradbenih in lesnih delavcev na Koroškem se je zbralo v četrtek, dne 16. julija dopoldne, pred delavsko zbornico v Celovcu okrog 2000 delavcev gradbenih in lesnih delavcev iz vseh krajev Koroške. V demonstrativnem sprevodu so šli nato delavci pred vladno palačo. Delavci so nosili razne table in transparente, na katerih so bile napisane zahteve delavstva. Med temi napisi so bili tudi napadi na osrednjo vlado in na finančnega ter trgovskega ministra. — Zastopstvo delavcev je odšlo k deželnemu glavarju, ki je sprejel zastopnike v navzočnosti članov deželne vlade Scheiberja in dr. Karischa. Delavci so izrazili deželnemu glavarju svoje zahteve in deželni glavar je obljubil, da bo posredoval pri dunajski vladi za dodelitev čim večjih kreditov za javna dela na Koroškem. Delavci so nato odšli na dvorišče lantovža, kjer so na zborovanju še enkrat poudarili svoje zahteve.

Za omiljenje brezposelnosti namerava vlada začeti z gradnjo ceste Dunaj — Salzburg. Potrebni denar za to investicijo bo poizkušala dobiti vlada deloma pri zasebnih podjetjih, da bi bil čim manj obremenjen državni proračun, to je davkoplačevalci. — Okrog 300 delavcev bo našlo tudi takoj zaposlitev pri gradnji oziroma povečanju nove velike elektrarne na Donavi pri Ybbs-Persenbeugu. Z gradnjo te elektrarne so začeli že Nemci leta 1942, sovjetska zasedbena oblast je zato te naprave prevzela kot nemško imovino. Dne 17. julija pa je zastopnik sovjetske zasedbene oblasti izročil to elektrarno na Donavi avstrijski vladi in že meseca avgusta bodo začeli z nadaljevanjem gradnje te elektrarne. Za dograditev te elektrarne bo potrebna vsota v višini ene milijarde in 500 milijonov šilingov. Torej skoraj trikrat toliko, kakor pa je podpisanega energijskega posojila. Zato bo poizkušala vlada dobiti potrebne vsote v zunanjem posojilu, deloma pa iz dohodkov, ki bodo pritekali po novem zakonu o pospeševanju elektrifikacije. Ta zakon naj bi omogočil skupaj z zunanjimi posojili v prihodnjih letih čim hitrejšo izgradbo naprav za izrabo avstrijskih vodnih sil.

Bohlen se vrača v Moskvo

Ameriško zunanje ministrstvo sporoča, da je ameriški veleposlanik v Sovjetski zvezi, Charles E. Bohlen, v ponedeljek z letalom zapustil New York na poti na svoje službeno mesto v Moskvo. Pot ga vodi preko Pariza in Berlina, ki ga bo zapustil, kot je predvideno, 27. julija.

Bohlen se je prejšnjo soboto vrnil v Washington iz Pariza na poziv zunanjega ministra Johna Fosterja Dullesa. V Washington je prišel na posvetovanja o najnovejših dogodkih v Moskvi.

Na poti v Moskvo bo Bohlen obiskal svojo družino v Švici.

Bog na Poljskem - in pri nas

Poljska vlada je naročila vsem časopisom in revijam, da naj pišejo v bodoče besede „Bog“ z malo začetnico. Nadalje je rečeno, naj bi se te besede časopisi po možnosti izogibali. Ako pa jo že morajo uporabljati, naj to besedo pišejo načelno samo z malo začetnico.

Na komunističnem Poljskem so prišli torej po dolgih letih do te „iznajdbe“, bodo pa seveda še v naprej govorili, da niso niti proti Bogu niti proti veri v Boga.

Pri nas na Koroškem je to že precej stara stvar. Saj je znano, da se „Slovenski vestnik“ — ne vemo, kdo mu je to naročil — že nekaj let ravna po gornjem naročilu. Besede Bog se namreč izogiba, kadar pa to besedo proti svoji volji le mora rabiti, jo piše z malo začetnico. Kljub temu pa trdi, da ni niti proti Bogu niti proti veri. Le zagovarja — kakor pravi — moderne znanstvene ugotovitve in zagovarja zato tudi trditev, da je verovanje — mračnjastvo, ki ga je treba pobijati.

Pot v Dob

Caracas, dne 27. junija 1953

Dragi g. urednik!

Zadnjemu mojemu dopisu ste vzdali naslov: Od Suhe do Venezuele. S tem ste me povabili, da nadaljujem tisto pot od Pliberka do Drave in raztegmem do Venezuele. Gospod, to pa je dolga pot! Mi bi znalo zmanjkati potrpljenja. Peresa dro tri imam, pristna — Parker 1951 — ki sem jih kupil za 17 bolivarjev. Običajno stane eno tako nalično pero v trgovini, kjer ti dajo še lepo škatljico zraven, 60 do 90 bolivarjev. Toda takole pod roko in za vogalom na ulici ti ga ponudi za 30 bolivarjev. Če mu potem polovico obljubiš, sta kar bot. Navajam to, da imate sliko trgovske morale na tem koncu sveta. Toda tokrat sem se hotel odškodovati zaradi neke stare „kupčije“ z zlato uro.

Bilo je takole. Predme je stopil prefri-gan ponudnik: „Zlato uro prodam, gospod. Nujno rabim denar. Če ste kupec, za 100 bolivarjev jo dam, pristno zlato švicarsko stoparico.“ Jaz pogledam, če imam kak dvajsetak, pa sem neprevidno izlekel edini petdesetak. Kar pograbil ga je, falot, mi porinil uro v žep in že izginil za vogalom. Debelo sem gledal za njim, pa kmalu razumel njegovo hitrico. Po cesti je prihajal stražnik, ki me je zvedavo gledal. Ni sem rekel ničesar. Podal sem se v mesto, da po izlozbah ugotovim vrednost kupljene ure. Le 27 bolivarjev in nič več je stalo napisano pri ravno taki uri v izlozbi. Prekli-cani falot!

Tako sem imel tri ure. Sestra mi je za spomin podarila svojo srebrno urico. V Beljaku sem še za poslednje šilinge pred odhodom transporta kupil enostavno zapest-nico za 172 šilingov. — Ko sem se preselil iz Caracasa v Valero, sem imel tisto najnovejšo zlato stoparico v kovčku. Nekega dne nenadno stopim v svojo sobo, ki je bila zmeraj lepo zaklenjena in naletim notri na kuharja in natakarja, ki sta s pomočjo le-stve preplezala zid. Dejala sta, da popravljata elektriko. Lepo mirno sta odnesla se-daj lestvo skozi odprta vrata in popravilo je bilo končano.

Po par dneh mi neki moški ponudi na ulici v nakup podobno zapestno zlato uro, kot je moja v kovčku. Tudi brazgotino je imela na pokrovu kakor moja, ko sem jo z nožem odpiral. Posvetilo se mi je in sem se šel prepričati. Res je manjkala ura. Po-zneje se mi je ustavila beljaška zapestnica, pa sem jo spravil v kovček. Ko sem bil zo-pet v Caracasu, opazim nekoč, da se otroci na stanovanju igrajo s kosi ure, ki so bili podobni moji. Prepričal sem se, da je res ni več. Tisto srebrno staro urico, ki je še najbolj zvesto šla, pa sem posodil tovarišu, ko sem imel še tri ure. Njemu pa so jo v kopališču ob morju „vinkulirali“. Kupil sem četrto uro za 60 bolivarjev. Šla je 60

dni in sedaj že leto dni stoji in samo še čakam, kdaj bo zginila s police. Več pa no-ve ure ne kupim. Te narodne šege in na-vade so me izučile. Saj vem, da se ob 5. jutraj svita, ob 6. vzhaja sonce in zopet ob 6. popoldne zahaja. Tako je vsaki dan. Opoldne pa me lajež lačnega psa spomni, da pogledam, če je obed že kuhan. — Te zgodbe Vam tudi povedo, da niti kovinski organizem švicarske ure ne prenaša dobro tukajšnje klime, kaj šele človeški organi-zem.

Toda vrnimo se nazaj med Pliberk in Dravo, ker tam še zadnji kos ceste manjka v popisu. To je naša stara cesta od Pliber-ka proti mojemu domu. Res je, da more-mo kako stvar šele takrat prav ceniti, ka-dar nam manjka. Kot otrok je nisem nik-dar posebno rad imel, te ceste od vasi sko-zi vasi. Na vsake četrte ure sledi vas: Bregi, Dob, Bidra vas, Čirkovče, Nonča vas, Pli-berk. Oprostite, purgarji, vem, da je Pli-berk že 700 let staro mesto. Toda tik pred mestnimi vrati, tam, kjer še dandanašnji stoji kozolci in gospodarska poslopja me-ščanov, tam je bila nekoč vas „Liupitzdorf“, to je vas Ljubič ali Libič, kakor se še dan-danes hrib imenuje, ob vnožju katerega so vasi Spodnje, Srednje in Zgornje Blato, Letina, Suha, Skrbna ves in Pliberk z Libič vasjo. Dolga je ta naša cesta, posebno, ka-dar se mudi, recimo na vlak, saj imaš še pol ure hoda iz mesta skozi Drobešo ves do postaje. Naporna pa je hoja pozimi, ko dr-či in ščiplje mravz v noge in obraz; v poletni vročini se vleče, v deževju in brozgi je pra-va pokora. Ko smo bili še mali, je imela ta cesta še dve neprijetnosti. V Dolnici je ba-je strašilo in luč je ba-je hodila po groblji, kamor so kmetje odlagali kamenje in ple-vel z njiv. Češmin, dren in trnuljka raste-jo tam nemoteno in srakoperji s svojim ček-ček delajo red. Druga kočljivost je bila pod Humcem, tam kjer si Komel in Dobra-va podajata preko Breze roke. V Brezi so često bivali cigani, kdo se jih ne bi bal. On-stran ceste v humškem bregu v gozdu pa je ravbarska skala. Pred nekaj leti sem jo šel zopet obiskat, to skalo, pa je samo skala, samo peč-kamen, pod katerim bi si komaj mogel napraviti lisjak brlog.

Še mi prihaja v spomin ta cesta, kadar veter zamaje palme ali v mangovih dreve-sih zapoje pisan ptič. Jaz pa bi rad čul na-šega kosa, ščinkovca, kukavico in druge pti-ce pevke, ki so me na tej cesti spremljale s svojim petjem.

Vselej, ko sem odhajal, sem mislil, le kdaj se bom zopet vračal in zopet gledal polje, hribe, gore in planine, vmes poseja-ne vasi in domačije, cerkve in znamenja ob potih, skratka: obraz domovine.

Da, domovina, prihajam po tej stari, gra-pavi cesti.

Vaš Joško.

ŠOLSTVO NA KOROŠKEM

V šolskem letu 1952/53 je bilo na Koroškem 468 ljudskih, glavnih in posebnih šol, v katere je hodilo 70.586 šoloobveznih o-trok. Od teh otrok je bilo 35.622 dečkov in 34.964 deklic. Od navedenih šol pa je bilo 407 ljudskih šol, 55 glavnih šol in 6 posebnih šol (zasebnih šol s pravico javno-sti). Od prejšnjega leta je bilo v minulem šolskem letu 7 šol več (1 ljudska šola, 4 glavne šole in 2 posebni šoli). V teh šolah je bilo 2.233 razredov in sicer 1691 na ljud-skih, 520 na glavnih in 22 pa na posebnih šolah. Število otrok v ljudskih šolah je bilo 53.258, na glavnih šolah pa 16.888 in je na-rastlo za 10,6 odst., medtem ko je število otrok na ljudskih šolah padlo za 2,8 odst. Približno 50 odst. vseh ljudskih šol je nižje organiziranih, to se pravi, da je v teh šolah samo en sam razred, največ pa trije raz-redi. Na teh šolah je 24 odst. vseh otrok na Koroškem. Štirirazrednih je samo 13 od-stotkov vseh šol in to v mestih in večjih industrijskih krajih. V take šole je hodilo 22 odst. vseh ljudskošolskih otrok.

Od vseh šoloobveznih otrok na Koroškem jih je bilo — po uradnih številkah — 92,4 odst. nemške, 7 odst. slovenske in 0,6 druge narodnosti. Po veri jih je bilo 87 od-stotkov rimsko-katoliške, 11,2 evangelijske veroizpovedi, 1,5 odst. otrok pa je bilo brez vere.

Po številu prebivalstva je obiskovalo na Koroškem na 1000 prebivalcev 112 otrok ljudske šole, 38 otrok glavne šole in 1 otrok posebne šole, skupno na 1000 prebival-cev 149 otrok, kar je največ v celi Avstriji. Povprečje v Avstriji je 122 otrok na 1000 prebivalcev. Ostale zvezne dežele imajo na 1000 prebivalcev šoloobveznih otrok: Ti-rolska 144, Salzburgska 141, Predarlška 139, Štajerska 136, Gornja Avstrija 133, Dolnja Avstrija 121, Gradišćanska 113 in Dunaj samo 91 otrok. — Po okrajih na Koroškem

pride na 1000 prebivalcev: Celovec mesto 133, Beljak mesto 160, Šmohor 151, Celovec okolica 141, Špital 155, St. Vid 160, Beljak okolica 142, Velikovec 151 in Volšperk 159 šoloobveznih otrok.

Predvidoma bo v prihodnjih treh letih število šoloobveznih otrok za prvi razred ljudskih šol padlo in bo znašalo 9.500, 9.100 oziroma 8.800 učencev. Nasprotno pa bo število otrok, ki bodo dokončali šolsko obveznost, v prihodnjih letih naraščalo. Lansko leto je zapustilo šole 6.688 otrok, letos pa 9.212 in drugo leto bo to število še večje.

Na vseh ljudskih, glavnih in posebnih šolah je bilo letos 2.432 učiteljev ter 441 veroučiteljev in 200 učiteljic za ženska roč-na dela ter 16 učiteljev za posebne učne predmete. Na enega učitelja je prišlo v mi-nulem šolskem letu povprečno 29 otrok.

Usoda

Moja zvesta spremljevalka,
koder hodim, mi slediš,
ne poveš, kaj nameravaš,
čutim pa, ko izvršiš.

Ti si zraven mene stala,
ko sem v zibelki še spal,
takrat si že določila
vse, kar sem doslej prestal.

Tudi zdaj še ne miruješ,
ni še tvoj načrt končan. —
Kdo vé, kaj mi še pripravljáš,
preden mine zadnji dan!

Dolgo nisem te razumel,
zdaj pa čutim prav povsod:
Ni na svetu zadovoljstva,
prava sreča ni od tod.

Ves moj trud si v prah razbila,
poteptala blagoslov. —
Tam bo strta tvoja sila,
kjer ne koplje čas grobov.

Limbarski

PREGOVORI

Mi vsi živimo vsak za vse: poedinec za družino, družina za domovino, domovina za človečanstvo.

Staro je že pravilo: Prijatelja si boš ohranil, ako ga boš častil, kadar je prisoten, hvalil, kadar je odsoten in mu pomagal, ka-dar pomoči potrebuje.

Najmočnejše so one vezi prijateljstva, ki sta jih stekla požrtvovalnost in samozata-jevanje.

Bolje je poštenost v siromaštvu kakor pa bogastvo brez poštenosti.

Spev v mraku

Zadnji žarek
kot umirajoči
pada v jarek
neme hladne noči.

Svet počiva...
ves upehan gleda...
v hlev se skriva...
na planini čreda...

Jaz samotna
pota iščem v mraku —
vsa temotna
begajo po zraku...

Srečen tisti,
ki že v snu zdaj žije,
ki mu v čisti
želji srce bije!

Valentin Polanšek

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(27. nadaljevanje)

„In kaj šele Vašek!“ ga je prekinila v hvali Marjanka. „Poglej njegove oči, črne so kakor dva oglja in iskre se kakor zvez-de, kožo ima zagorelo, toda gladko, lase goste in toge, aj, zares — tak bo ves očetov!“

„Telesci imata drobni in voljni, rahli kakor dvignjeno testo.“

„Glej, kako rdeča ličeca imata!“

„In jamice imata v okroglih bradicah.“

„In okrogle ročice stiskata v pesti.“

Cimbura bi zanesen, opojen od očetovske sreče, najrajši dvignil otroka iz zibelke in ju pritisnil na srce; toda bal se je, v resnici bal, da ju ne bi poškodoval. Tako majhni in krhki stvarci sta se mu zdela, da bi ju najbrž zdrobil, ko bi ju prijel s svojo golo, žuljavo roko. Zato ju je le v zibelki ljubko-val in jima dajal sladka in nežna imena:

„Črvička mala, hroščka moja zlata, ljuba otročička, dečka moja“, jima je nežno go-ovoril in ju uspaval ter zibal, ko sta jokala. Čutil je, da sta kri iz njegovega srca in kost njegove kosti — njegovo nadaljevanje, da se je šele z njima zlil z življenjem in da šele sedaj živi polno življenje in je cel človek. Z očetovstvom se je njegova ljube-zen razžarela, se poglobila in v svojih otro-cih je objemal ves svet, živo in mrtvo pri-rodno, ljudi in živali, rastline in kamenje.

Toda kakor ni rože brez trnja, dneva brez noči, tako tudi v človeškem življenju ni radosti brez žalosti.

Velika žalost je čakala na Cimburo.

Divji je potekel njen čas in gospodar je vse skrbno pripravil, da bi mogla srečno skotiti. Dan za dnem jo je vodil okrog. Za noč ji je naredil posebno ogrado v konja-ku, kjer je bila svobodna, ob jasnih nepri-vezana. Vedno jo je skrbno opazoval. Ko ji je vime že nateklo in se je celo mleko pri-kazalo, ki je dišalo kakor smola, so stro-kovnjaki dognali, da bo do jutra prišlo žre-be na svet. Jan si je pripravil trak iz su-kanca in okovano vrv.

Pretekel je še teden, cel teden mučnega pričakovanja, kobila je trpela, se potila, se nemirno prestopala, legla, zopet skočila po-konci, da je gospodarja začelo skrbeti in je začel iskati isveta pri sosedih.

„To pač nič dobrega ne pomeni...“

„Nekaj ni v redu...“

„Videl boš, žrebe bo mrtvo,“ so ugibali izkušeni kmetje in sam Krvanda, ki je pri-šel pogledat Divjo, je bil istega mnenja.

Pa so se zmotili... Žrebe je prišlo živo na svet, le njegovo postarno mater je to sta-lo življenje. Skoro vsi kmetje, kar jih je bilo v Putimi, so se to noč zvrstili v hlevu. Kar je kdo vedel, je svetoval; kakor je mo-gel, je pomagal, toda vsi so vedeli — da bo — bodisi Divja ali žrebe to plačala z življe-njem. Novo življenje — s smrtjo.

„Rajši naj pogine žrebe,“ je želel Cim-bura. Žrebe pa se je srečno skotilo. Zavili so ga v koce, a se je takoj v gunjah posta-vilo na noge in sililo k materi. Ta je ležala na slami — vsa strta od bolečin, pa je le obrnila glavo k žrebetu, ga skrbno oblizala in mu dala prvič mleka, potem pa je po eni uri stegnila glavo, zaprla oči in izdih-nila...

Ni ga bilo kmeta, da v tem trenutku ne

bi zaplakal nad Divjo. Niso jokali nad iz-gubo odličnega konja, tega je kmetu sicer žal, a ne joče za njim, temveč so plakali nad kobilo, ki je materinstvo plačala z živ-ljenjem, jokali so nad osirotelim žrebetom, ki se je stiskalo k mrtvi materi... To je bil na pogled močan in postaven žrebiček, lepo razvit, ki je samo s svojo velikostjo zakrivil materino smrt. Cimbura je jezno, sovražno gledal nanj, vsi drugi pa z obču-dovanjem.

„Prišel je mu bom našo kobilo,“ se je ponudil dobrovoljno Černoch, brez prigo-varjanja in prošenj. Imela je teden staro žrebe, ki je ušlo iz ograde in prišlo h ko-nju in hotelo sesati. Toda ščegetljivi, hu-dobni konj ga je tako obrcal, da je oble-zalo mrtvo pod njim. Kobila je bila žalost-na in, da ne bi zbolela, so jo morali molsti. Zaradi tega je bilo opoldne in zvečer pol-no sladkosnednih, zvedavih paglavcev pri Černochu, ki so prišli pokušat, kako tekne kobilje mleko.

„Kobilo izlecite ven, žrebe pa obdržite na toplem, takoj se vrnem,“ je ukazoval po-strežljivi Černoch in sosedje so takoj šli na delo. Prinesli so tri hlode in dve močni de-ski. Nanju so zvrnili Divjo in jo nesli iz hleva... Cimbura se niti z rokami ni mo-gel dotakniti mrtvega konja, ki ga je tako rad imel. Samo gledal je na to hladečo se in drevenečo se truplo. Po grivi jo je gladil in je ni dal odvesti h konjederu. V njego-vem sadovnjaku so morali izkopati veliko jamo, globoko in široko, in jo tam zakopati.

Cimbura je tisto pomlad zasadil na njen grob drevo — mlado jablano.

„Tak — tu imaš mačeho,“ je pripeljal Černoch kobilo in jo pustil v ogrado. No-

va mati kobila je skrbno ovohala tujega otroka in ga takoj z veliko radostjo pustila k vimeni.

Žrebiček je sesal, da se mu je zadek tresel — in tako sta se sprijaznila tuja kobila in tuje žrebe ter sta bila oba vesela; nesre-ča, ki ju je zadela, ju je spoprijateljila.

Skoraj pol leta so pri Cimburovih krmili kobilo. Delala pa je pri Černochu. Žrebiček jo je jutraj spremljal na delo, opoldne in zvečer pa se je veselo z njo vračal, dokler ga končno po enem letu niso odstavili. Žre-be je že jedlo iz jasl ob kobili, samo zane-marjalo kobilo, ta pa je počasi zgubljala mleko, dokler ji vir ni povsem usahnil.

Lepo podkrmljena se je vrnila h Černo-chovim. Dokler žrebiček nanjo ni pozabil, se je moral zadovoljiti na zaprtem dvori-šču, kamor so ga spuščali. Tu se je sprijaz-nil z otroki, posebno z malo Verunko. Ko jo je zagledal, ji je stekel naproti in često se je zgodilo, da je kje v senci na dvorišču ležalo žrebe, na njem pa je kakor na mehki pernici spala Verunka. Tudi dečka, Fran-cek in Jan, sta se igrala z njim in žrebe je kakor ovčica tekalo za njima na polje in se paslo okoli njiju... Tudi tuji otroci so prihajali k njima na polje in na dvorišče igrati se z žrebetom. In ta žrebiček je bolj odrasel med otroki kot med konji. Čez leto je dobil stalno barvo. Cimbura je želel, da bi se vrgel po Divji. Toda sreča mu niti v tem ni bila naklonjena. Ko je žrebiček zgu-bil prvo dlako, se je takoj videlo, da bo to belec-serec, prav tak, kakor je naslikan v Chmelčičih na oltarju. „Belček“ so ga kli-cali otroci na vasi. Hitro se je navadil na to ime in če so ga s tem imenom poklicali, (Nadaljevanje na 4. strani)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Za Starčev spomenik

Poleg darovalcev, ki smo jih navedli v zadnjih dveh številkah „Našega tednika“, smo do 21. t. m. dobili še sledeče darove:

Huss, Borovlje, 10.—; Olip Peter, Sele, 50.—; Jug Tomaž, Sele, 50.—; Oitzl, Ričarjaves, 20.—; Inzko Matija, Bistrica v R., 20.—; Obiltschnig, Področica, 50.—; Dominik, Ledince, 10.—; Schiller, Možperk, 18.—; Močivnik Marija, Žihpolje, 9.—; Luschnig, Galicija, 10.—; „Obir“, Klopinj, 18.—; Rap Lucija, Vetrinj, 15.—; dr. Zeichen, St. Rupert, 30.—; Pušan Franc, Loče, 5.—; Mikl Tomaž, Malošče, 7.—; Janežič Jožef, Podgorje, 18.—; Partl Jožef, Bistrica, 20.—; Prevotič, Bistrica, 5.—; Dobernig, Glinje, 50.—; Zaletel, St. Jakob, 30.—; Župni urad Djekše, 100.—; Luschnig Lucija, Dobrla vas, 5.—; Rovar, Škocijan, 10.—; Olschan Franc, Vaelna ves, 12.—; Ogris, Šmarjeta v R., 5.—; Samonig Karel, Ledince, 25.—; Strekelj, Svinec, 15.—; Plasch A., Svinec 10.—; dr. Neuner, Graz, 18.—; Aichholzer Valentin, Brdo ob Baškem jezeru, 5.—; Hanžl, Radgona, 5.—; Wakounig, St. Vid v P., 10.—; Polzer Andrej, St. Vid v P., 20.—; ing. Marko Polzer, St. Vid v P., 20.—; Knaus, Lassnitzhöhe, 9.—; Karicelj, Šmarjeta v R., 50.—; Wester, St. Ilj ob D., 15.—; Bernik Joh., Fresach, 18.—; Miklin M., Vogrče, 5.—; Schwarz, Blače n. Z., 18.—; Zamjen, St. Vid v P., 10.—; Kropfisch Val., Bilčovs, 5.—; Schüttelkopf, Podravlje, 5.—; Jurc, Pliberk, 18.—; Sitter Peter, Bilčovs, 10.—; Povoden Helena, St. Jurij n. Z., 50.—; Neimenovana, 10.—; Gomernik Zofija, Sinča ves, 20.—; Kopeinig Jože, Vobre, 5.—; Zupan, Žvabek, 20.—; Roš Ana, Železna Kapla, 20.—; Kurnik Helena, Železna Kapla, 10.—; Komar Jože, Podkloster, 36.—; Wölfl Blaž, Steben, 20.—; Benetek Anton, Tinje, 20.—; Zulechner Feliks, St. Vid v P., 10.—; Starc Vid, Celovec, 5.—

Pri nas na Koroškem

ostali tri dni in si bomo ogledali znamenitosti mesta. Nato se odpeljemo ob obali Tirskega morja do Pise in čez Bologno nazaj proti domu. Prenočevali bomo po možnosti po samostanih, da bo prišlo romanje ceneje. Peljali se bomo z avtom. Na razpolago je samo še nekaj sedežev, zato prosimo tiste, ki se nameravajo udeležiti tega romanja, da se čimprej prijavijo. Denar za vožnjo je treba plačati vnaprej najkasneje do 4. avgusta. Vsak mora imeti svoj potni list. Nadaljnje podrobnosti izveste pri upravi „Našega tednika“, ki sprejema tudi prijave.

EXPRESSO — RESTAURANT — BUFFET

VOLKSKELLER

gostilna za vsakega

Prvo vrstna opoldanska in večerna jedila po zmernih cenah

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 44. Tel. 43-29

ŽELEZNA KAPLA

(Pozor na medveda)

Zopet se nahaja medved v gozdovih okrog Železne Kaple, kjer se je že večkrat pojavil. Zadnjikrat je bil tu leta 1948, ko je pri Šefinu in Cimpaserju raztrgal in požrl več ovac, potem jo je pa zopet odpetal preko meje v Jugoslavijo. Zadnje tedne so ga sledili v Kortah, v St. Lenartu in Rijavici. Dne 15. julija sem ga imel sam prliiko opazovati v bližini na 15 korakov, ko sem se vračal iz revirske službe iz Serpičevega po stezi proti Jozlnu v Remšenik.

Bliža se čas nabiranja malin. Nabiralci malin naj bodo pri nabiranju pozorni; kakor je znano, tudi medved rad obira in je maline in sploh jagode. V splošnem medved ni napadalen, toda če je iznenađen, lahko tudi napade, nevarna pa je medvedka z mladiči. Če je medved ali medvedka, nisem mogel ugotoviti. Prosim tudi vsakogar, če bi medveda videl ali sledil, da javi to najbližnjemu gozdarju ali lovcu.

Eržen

ŽIHPOLJE

(Nova sv. maša č. g. dr. Naceta Lavrenčiča.) Prihodnjo nedeljo, na god sv. matere Ane, bo na Žihpoljah nova sv. maša č. g. dr. Naceta Lavrenčiča. Spored je sledeči: V soboto zvečer ob 7. uri sprejem novomašnika pred cerkvenimi vrati, pete Marijine litanije, podelitev novomašniškega blagoslova.

V nedeljo od 1/27. ure naprej celo predpoldne priložnost za sv. spoved, od 1/27. ure do 3/49. so sv. maše, ob 3/49. se zberemo

pred župniščem, ob 9. uri pozdrav novomašnika, spreved v cerkev, pesem „Pridi Sv. Duh, pridiga č. g. dr. mons. Jožeta Jagodica, nato nova sv. maša, „Te Deum,“ podelitev novomašniškega blagoslova, darovanje okrog oltarja, delitev spominskih podob, poljub svetinj. Popoldne ob 3. uri je slovesen sv. blagoslov.

Verniki ob blizu in daleč ste to pot še prav posebno vabljeni na sončne Žihpolje!

ŠMARJETA V ROŽU

Delo in zopet delo nas žene, da se skoraj ne utegnemo ogledati v našem dragem nam „Tedniku“.

Kot drugod, smo tudi pri nas imeli dne 14. junija posvetitev Božjemu Srcu. Pripravili smo se nanj z devetdnevno, ki smo jo imeli zvečer ob 3/48. v farni cerkvi. Na dan posvetitve pa smo napolnili pri prvi maši našo cerkev popolnoma. Vsi otroci in odrasli so pristopili k obhajilni mizi. Ob koncu maše pa smo izpovedali našo zvestobo Njemu in Mu obljubili, da ga vstoličimo v naših srcih, družinah, fari in domovini. Zvečer pa smo se še enkrat zbrali in ponesli v procesiji z lučkami Božje Srce ven, da blagoslovi nas in vse, kar imamo. Še enkrat je lepo zadonela pesem „Srce Ti

Naznanjam prebivalstvu Zgornjega Roža, da sem odprl z dnem 21. 7. 1953 pri

Seidlnu v Rožeku Breg

trgovino s kmetijskimi stroji, kolesi, šivalnimi stroji, motorji, pečmi in štedilniki, kakor tudi z železnino

MAX TRAUN

Pliberk - Bleiburg, Kumeschgasse 14
podružnica BREG, Post Rosegg.

kraljevo“ in oglasili so se zvonovi v močnem Te Deumu.

Na dan sv. Alojzija smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. 21 otrok se je prvič združilo s svojim nebeškim prijateljem. Daj Bog, da bi ga vnaprej pogosto in vredno prejemali, zlasti še pozneje v viharjih mladosti.

„Lahko bi zapregel koleselj,“ je menila Marjanka.

„Lahko bi,“ je soglašal gospodar, „toda lepše bo, če zorjejo konji stari Pelikanki njeno polje, ko nima svoje vprege.“

„Kako ju boš pa tja spravil?“

„Tako jo boš videla,“ se je nasmehnil kmet in segel za škornji. V vsakega je posadil po enega fantka, usnjena ušesa golenice je nataknil na trnovo palico ter zadel škornje z Martinkom in Vaškom na rame. Otrokom je to ugajalo. Poskakovala in plesala sta v škornjih od veselja. Iz škornjev so jima kukale samo glave.

„Toda, ljubi mož,“ se je prekrizala mati, „menda ne boš tako nesel otrok skozi vas?“

„Zakaj pa ne? — Skozi Putimo in Smrkovice ju bom nesel, v naši hiši ju bom postavil na tla in si obul škornje.“

„Ljudje se ti bodo smejali!“

„Bodo ali ne bodo, vseeno mi je. Če se mi smejejo in sežem v žep, ne najdem nič v njem. Če si mi pa ne smejejo in sežem vanj, tudi ne najdem nič. Ljudem se ne prikupiš in jim ne ustrežeš — delaj, kar hočeš. Ti si oba otročiča nosila pod srcem, čemu ju jaz ne bi smel nesti na rami?“ in že se je s fantkoma napotil z doma. Krepko je stopal v irhastih hlačah in z bosimi nogami. Volnene nogavice je vtaknil v žep ter se ni zmenil za nikogar. Prožna, grčava trnovka se je ob vsakem koraku upognila, fantčka sta se veselo gugala, smejala, se z atekom pogovarjala. V Semicih proti večeru nista mogla čakati, da atek sezuje škornje. Potem sta sama zlezla vanje in se veselila „jahanja“ proti domu.

In ljudje? Sprva so se temu smejali. Ko so pa Cimburo česče tako srečevali, jim je

ROŽANI, POZOR!

Ponovitev primicije preč. g. Rudolfa Safrana v Bilčovsu bo v nedeljo, dne 26. junija 1953, ob pol 10. uri na prostem. Vse od blizu in daleč prisrčno vabimo.

Daruj tudi Ti

za Starčev spomenik!

Lep praznik v fari je bil dan celodnevnega čiščenja, god sv. Marjete. Cel dopoldan so se vrstile sv. maše. Škoda, da g. duhovniki, ki so v tako lepem številu prišli na pomoč, niso imeli več opraviti v spovednici. Zvečer ob 6. uri smo zaključili ta lepi dan s sv. mašo. Nato pa smo imeli še pranganje, katero je v nedeljo izpadlo in kar je povzročilo precej nemira. Procesija ni bila tako številna kot bi bila na žegnanjsko nedeljo. Tiste, ki so kakorkoli izražali svoj protest, bi vprašali, ali so mirni in zadovoljni v svoji notranjosti? Odgovor jim bo dala vest. Res je, da dvema gospodoma ne moremo istočasno služiti, zato razumemo gospoda župnika, ki nam o tem le dobro hočejo.

Dan sv. Ane nas bo združil pri Mariji Božji na Macenski gori. Ta dan bodo obhajale naše Anice doma in po svetu svoj god. Zlasti pozdravljamo Tebe, Anica Lakovnik, ki si nam odšla v daljno Švico. „Naš tednik“, kateremu si ostala zvesta, naj Ti prinaša ta pozdrav. Vse Tvoje prijateljice in sopevke Ti želijo obilo sreče in božjega blagoslova na življenjsko pot in imajo še eno željo, da bi se čez leto dni zopet vrnila v našo sredo. Pri Mariji na Macnu se Te bomo spominjale v molitvi. Bog Te živi in na mnoga leta!

VOGRČE

Lep in slavnosten je bil za nas Vogrčane dan 28. junija, bil je zares dan, ki nam bo ostal dolgo v spominu. Spomin bo še za naše potomce, saj bodo za nami tudi oni deležni lepega zvonjenja, katero se sedaj razlega iz našega cerkvenega stolpa. Sam Bog nam je naklonil za to nedeljo lepo vreme. Zbirali so se že temni oblaki in zaskrbljeno smo opazovali oblačno nebo; ali začelo se je jasiti in tako se je nemoteno vršila cela slovesnost.

Prazniško odeta je bila naša vas ta dan. Od daleč je bilo videti visoki slavolok, katerega so postavili naši fantje tik pred cerkvo. Lepo ovenčan vhod, vse je napravilo na došle, ki so prišli ta dan k nam v lepem številu, najlepši vtis.

Mil. g. prošt Benetek so izvršili visoki obred, so zvonova krstili, mazili in blagoslovili in tako izročili njuni visoki službi. Bodi jim zato izrečena najlepša zahvala. Navzoči mil. g. prošt Trabesinger iz Pliberka so veliko pripomogli do lepega uspeha. Udeležila sta se naše slavnosti tudi naša (Nadaljevanje na 5. strani)

Daruj tudi Ti

za Starčev spomenik!

Za našega pesnika Limbarskega so darovali:

B. v R. 15.—; F. Z. v St. R. 20.—; Š. v S. 50.—; T. v L. 50.—.

ROMANJE V RIM

Vsem tistim, ki bi se hoteli prijaviti za romanje v Rim, sporočamo sledeče: Romanje se bo vršilo od 29. avgusta do 6. septembra. Vožnja tja in nazaj bo stala 350.—šilingov. Peljali se bomo čez Gorico v Trst, v Padovo, ob Jadranskem morju do Loretta, v Assisi ter nato v Rim, kjer bomo

je kakor psčiek tekkel za njimi in se potepal z otroki cele dneve. Postal je krotak in zaupen, vesel in pazljiv. Če mu je kateri fantič kaj hudega storil, je Belček pokazal izvrsten spomin in bistrost ter se ni dal brez kazni mučiti...

Cimbura se za žrebe ni menil. Ob pogledu nanj je v njem vselej oživel spomin na Divjo, in ta mu je branil, da bi se bolj zavzel za Belčka. Prepustil ga je otrokom in samo smehljaj se je, kako to čudovito žrebe hodi celo k šoli in nepotrpežljivo čaka, grebe z nogo in hrče pod okni in ne more čakati konca pouka. Kakor hitro je zaslíšal, da so otroci v šoli začeli moliti očenaš, se je celo s prednjimi nogami povzpela na stopnice med vrati na hodniku in je čakal svoje ljube prijatelje. Kakor povodenj so planili otroci ven in se veselili. Njihov prijatelj, Cimburo Belček, že čaka nanje ob vratih. Kakšen otrok mu je prihranil skorjico kruha, drugi kos hruške, jabolka — kar so otroci imeli, vse so si z žrebotom delili...

Cimburo so veselili in osrečevali otroci. Predvsem njegovi lastni, oba mala dvojčka, Martinek in Vašek. Paglavca sta se že izkobilacala iz zibelke in se postavljala na nožice, kotalila sta se po tleh in sta samo po ateku drhtela... Cimbura je moral paziti, da ne bi pohodil s svojimi velikimi stopali — kakor jima je dejal — teh svojih zlatih hroščkov. Ljudje so se smejali tej očetovski nežnosti in mu jo šteli v zlo. To se jim je zdelo nemoško, babje obnašanje, slabost, ki jih je znova potrjevala v veri, da oženjeni Cimbura ni več tisti hrust, kot je bil za zlate svobode. Zato ker se Cimbura nikoli ni brigal, kaj ljudje govorijo, so se mnogi

posmehljivci spravili na Cimburo, presojali njegove slabosti in posebnosti ter se jim smejali.

Taka njegova slabost ni bila samo njegova vroča ljubezen do žene in otrok, ne samo njegovo delo, ki ga je doma opravljal namesto žensk, temveč taka slabost, ki ni ušla ljudskim očem, so bile tudi njegove noge. Noge močne, nesorazmerno velike za telo, ki so nosile Cimburo kakor dva močna stebra. Ker so bile noge velike, zato so morali biti veliki tudi čevlji. Cimbura na zunanost ni držal. Majhnih čevljev, ki bi ga tiščali, ni prenesel. Zato si je napravil lastna kopita in hodil z njimi k čevljarju: „A rečem ti,“ mu je s poudarkom dopovedoval, „če me bo obutev tiščala ali žulila, ne dobiš od mene niti počenega groš!“ in tako je mojster kopitu rajši pridal, kakor da bi kožo naklepoval ali nategoval, samo da bi stricu ustregel. Napravil je čudo velike čevlje — kakor za obra, slona — in tako se je zgodilo, da so „Cimburovi škornji“ prišli na vsem Piseškem v pregovor, in ljudje še danes pripovedujejo o njih te zgodbe. Ljudski dovtip si jih je osvojil, jih ovekovečil, z njimi pa tudi Cimburo.

Cimbura je prizanašal konjem in jih nikdar ni zaradi ugodnosti svojega telesa zapregel. Niti tedaj ne, če je hotel svoji stari materi, Cimburovi babici v Semicih, pokazati vnuke, da bi videla, kako so zrasi in kako že začenjajo govoriti. Iz Putime v Semicah ni daleč, a za slabotne Vaškove in Martinkove nožice je pot le pretežka. „Bom pa fantka sam nesel,“ je dejal Cimbura, ko so v ponedeljek po prošenju v Semicah slavili sosesko, „moram jima pokazati, od kod je atek doma.“

ta slika postala vsakdanja. Nič smešnega niso v tem več videli in danes pripovedujejo samo zato, da povedo, kako je Cimbura ljubil svoje otroke in kako velike škornje je nosil.

Tudi doma je ob delavnikih spomladi in poleti najrajši bos hodil. V prahu in blatu, v dežju in vetru, po cestah in travnikih ter poljih je stopal bosonog. Le v pozni jeseni in v zimi je obuval cikle, ki mu jih je v Staših napravil coklar nalašč za njegovo nogo in leto za letom — kakor na povelje — par prinesel. Cimbura jih je podložil z ovčevino in bil zadovoljen, da ima noge vedno lepo na suhem in toplem.

Ko je prišel pustni čas ali proščenje, je Jan spet hodil z Marjanko k Sraku med sosedo — zato, ker ni bilo pametnega razloga, da bi ostajal doma in žalil občino, kakor bi se ne razumel z njo ali kakor bi se je sramoval. On prav nasprotno z nikomer ni bil v svaji, nikogar ni preziral.

Ob proščenju je prijetno sedeti med našimi kmeti. „Pikajo se med seboj — in za nedolžen, dober dovtip ni nikoli sile med njimi. V čemer je kdo med letom pogrešil, kaj v gospodarstvu polomil, kar se mu ni posrečilo ali kar je sam pokvaril, s tem mu bodo gotovo postregli. Občina ima pravico javno soditi in vsak njen član se je tej pravici uklanjal in jo tudi sam izvršuje... Posebno veseli Mika je ves žarel v svojem življenju in iskal ter brezobzirno odkrival slabosti drugih.

„Mika, za dolgi gobec dobiš na gobec,“ so mu grozili kmetje, toda nikoli se mu ni nič zgodilo, vse je prešlo brez kazni.

(Se nadaljuje)

Foto Film

FOTO TRGOVINA

HUBERT WANDERER

CELOVEC-KLAGENFURT, DOMGASSE 4

Telefon 39-6-92

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

prejšnja g. župnika, č. g. I. Sekol in č. g. Blaž Wölfel, kar nas je zelo razveselilo.

Po končani cerkveni slovesnosti, smo se zbrali v župnišču k prijetni domači zabavi. Ob lepo zasnovanih nagovorih naših prečastitih gospodov in ob ubranem petju naših lepih domačih pesmi, ki jih je prepeval naš cerkveni zbor, je popoldne čisto prehitro minilo.

Naš dobro znani tesarski mojster g. Stefan Potočnik iz Pliberka je izvršil vsa potrebna dela v stolpu in kmalu je spravlil zvonova na njuno mesto. Po večernem blagoslovu in zahvalni pesmi smo se razšli v veseli nadi, da bodo zvonovi peli Bogu v čast, nam v opomin in enkrat v slovo.

Ko so naš prejšnji g. župnik Blaž Wölfel izprožili misel za nabavo zvonov in so postavili odbor za zbiranje darov, se je ta z vnebo lotil dela, ki je vidno uspelo. Z lepo besedo so našli odprta srca pri vseh vaščanih, pri učitelstvu in pri delavcih, ki so prispevali vsak po svojih močeh. Pozabiti ne smemo sosednjih vasi Rinkole in Replje ter tudi ne Pliberka, vsi so nam pomagali. Prav požrtvovalne so se izkazale dekleta, ki so kljub obilnemu delu, še našle časa, in so res lepo ovenčale cerkev in zvonove. V splošno zadovoljstvo so družice izvajale svoje recitacije in se res potrudile za lep uspeh slavnosti. Fantje-strelci so ta dan imeli dovolj dela, slišali so streljanje daleč naokoli.

Končno hvala vsem, ki so na katerikoli način kaj prispevali in storili. Vse naše delo pa najlepše tolaži zavest, da sta bila zvonova istočasno, ko sta zapela, tudi odplačana, kar je potrdil zastopnik livarne, ki je bil tudi prisoten pri slovesnosti. Naj bi ubrani glas zvonov ne donel samo nam, ampak še našim naslednikom v veselih in žalostnih trenutkih njihovega življenja.

Znižujemo cene!

Modroci, tridelni 90x190	8 249.—
Polnjeni z la afrikom, trpežni gradl	285.—
Afrik z vato, mehki	320.—
Damastni gradl, plavi, afrik z vato 330.—	
Posteljno perje za vzglavnike, kilogram	28.—, 37.80, 23.80
Čisto belo perje za vzglavnike in blazine	58.80
Prima pol-puh za blazine, izdaten	89.60
Kovrni, 2 barvni, veliki	135.—
Inleti 120 cm, nepro dušni, rdeči in plavi, meter	29.80
Posteljna tkanina, bela, 140 cm, močno tkana, meter	17.50

KRISCHKE & Co.
CELOVEC-KLAGENFURT
8.-Mai-Straße in Neuer Platz

VODIČA VES — MALOŠČE

Napokojeva hiša v Vodičevsi je daleč naokrog znana. Pred 5 leti je umrl njen dolgoletni, že 80 let stari gospodar Janez Mikl, doma pri Magru v Malošah. Bil je ta mož delaven in podjeten gospodar, skrben in strog oče številne družine, veren

Spomini na župnika Janeza Starca

G. Ernest Majhenič, ki je bil tri leta organist pri St. Lenartu pri sedmih studenčih in živi sedaj v Združenih državah, je poslal pismo, kjer piše med drugim tudi sledeče:

Ko sem dobil vest iz lepe Koroške o tragični smrti g. župnika Starca, skoraj nisem mogel verjeti. Šele ko sta Ameriška domovina in Naš tednik prinesla vest o smrti, smo jaz in vsa moja družina to vest z žalostjo vzeli k srcu. Takoj en teden pozneje se je v naši slovenski župni cerkvi v Milwaukee opravila sv. maša zadušnica za blagopokojnega župnika Janeza Starca.

Z izredno ljubeznijo je pokojni župnik ljubil mene in mojo družino ter je bil ves srečen, ko sem leta 1945 prišel iz taborišča v Špitalu ob Dravi v lepo šentlenarško faro, kjer sem ustanovil dober in številčno močan pevski zbor. Ostal sem tam vse do

mož, ki je veliko daroval za cerkev, in pomenen na svoj majhni narod. S prvo ženo, ki mu je še mlada umrla, je imel 5 otrok. Drugič se je poročil leta 1894 z Johano roj. Wedam, Pogajevo v Malošah, s katero je imel 13 otrok.

V nedeljo, dne 5. julija, smo položili tudi to že nad 81 let staro Napokojevo mater na maloškem pokopališču ob mozevi strani k zadnjemu počitku.

Rajna Napokojeva mati so se rodili 1. 1872 v Žabnicah pod Svetimi Višarjami. Njena mati je kot mlada vdova kupila posestvo pri Pogaju v Malošah in se z otroki tu naselila. Tako je prišla Johana že kot sedemletno dekle v Malošče. Z 22 leti je prišla k Napokoju v Vodičevsi. Tam je prevzela 3 otroke po prvi ženi in začela skupno z možem pod težkimi razmerami delati in gospodariti. Kot doto ni prinesla

le nekaj premoženja, marveč predvsem bistro glavo, pridne roke in verno srce.

Z rajnim možem je imela 13 otrok. Napol v šali napol zares je včasih rekla, da je imela sama več otrok, kakor jih imajo vsi njeni otroci skupaj. Za to številno družino je delala, skrbela in štedila prav do visoke starosti in smrti. Njena srčna želja, da bi vsaj eden njenih sinov postal duhovnik, se ji ni izpolnila. Zato je pa vedno podpirala katoliške misijone in duhovniški naraščaj.

Od zgodnje mladosti že je rada in veliko brala. Zato je tudi veliko vedela in se znala pred oblastmi zagovarjati in potegovati za svoje pravice. Nad 60 let je bila naročena na Mohorjeve knjige in druge slovenske časopise in verske liste.

Križev tudi ni manjkalo v njenem dolgem življenju. Moči za vdano prenašanje križev pa je dobivala v molitvi in sveti daritvi. Zadnja leta, odkar je sin prevzel domače gospodarstvo in trgovino, je rajna mati živela tiho in skrito življenje zase in za Boga. Veliko je molila in brala. Nikoli ni manjkala pri sv. maši in ohajalni mizi v Vodičevsi in ob nedeljah v Štebnu. Njena zadnja pot od doma je bila pot k sv. maši v Tehače. Bilo je to zadnji teden majnika. Ko se je vrnila domov, jo je zadela možganska kap. Kazalo je, da bo okrevala, pa se je bolezen le spet poslabšala. Dobro pripravljena je odšla na praznik Marijinega obiskovanja v večnost. V nedeljo navrh smo jo ob številni udeležbi položili na maloškem pokopališču k zadnjemu počitku. Moška cerkvena zboru iz Štebna in Brnce sta združeno zapela rajni v slovo na domu in ob grobu. Z Napokojevo materjo se je poslovil od nas kos starega sveta.

leta 1949, ko sem se preselil v Ameriko. Po mojem odhodu šentlenarški zbor vztrajno vodi g. Alojzij Hochkofler (Guštiničev Lojzi) iz Gorpič.

Ko sem odhajal v letu 1949 v Ameriko, se je ob slovesu g. župnik Starc razjokal in mi je rekel: „Midva se na tem svetu ne bova več videla. Ko boste zvedeli vest o moji smrti, Vas prosim, da za pokoj moje duše požebrate en očenaš.“

Počivaj sladko, blagi gospod, jaz in vsa moja družina Te bomo ohranili v blagem spominu.

Vsem sorodnikom in celi šentlenarški fari pa izrekam iskreno sožalje ob izgubi dragega župnika Starca.

Bivši šentlenarški mežnar
Ernest Majhenič,

933 So. 11 St., Milwaukee 4, Visc. USA.

Nova maša v Bilčovsu

Po 15 letih je naša župnija spet doživela redko slavnost nove maše. Zadnjo novo mašo je pel naš rojak, sedanji profesor dr. Pavel Zablatnik. V tistem letu smo zajadrali v dobo tisočletnega nemškega rajha. Č. g. pridigar je tedaj rekel, da si moramo izprostiti spet drugega novomašnika. In res je Bog uslišal naše tedanje prošnje. Letos smo z veseljem pozdravili dne 18. julija našega novomašnika, Pomočevega Rudija, Rudolfa Safrana.

Mnogo ljudi ga je pričakovalo, ko se je pripeljal iz Celovca kot naš slavljenec. Pevci so ga pozdravili s pesmijo: Zadoni nam. Nato je stopila Janšičeva Malči pred novomašnika in ga pozdravila z lepo pesmijo: Življenje ni praznik. Sledil je pozdrav Pipanovega Mihija, nakar je stopil domači župnik pred novomašnika in ga pozdravil v imenu cele župnije. Nato pa se je razvila procesija v cerkev, kjer je imel ob asistenci novomašnik pete litanije. Z novomašnikom se je pripeljal tudi č. g. Kaselj kot pridigar na novi maši. Z obrazov ljudi je sijalo svetlo veselje, ko so gledali v obličje mladostnega primicianta. Ta dan nam je ljubi Bog dal še lepo vreme. Cel teden se je župnija pripravljala na ta lepi dan. Fantje so postavili mogočen slavalok, ki je bil 16 metrov visok in tesarski mojster Franc Gasser, pd. Rigelnjakov, je pokazal svojo umetnost. Mimo zvonov farne cerkve se je dvigal mogočen križ, pod njim pa se je pokazalo ime Kristusovo, vsem vidno in na katerega so ponosno gledali ljudje kot na znamenje, v katerem je zmaga. Tudi pred rojstno hišo je pozdravil novomašnika lep slavalok, kakor tudi pred cerkvijo. Tudi Velinčani so postavili ob cesti pri Kovachu slavalok, kjer je sprejel novomašnik prvi pozdrav v domači fari.

V nedeljo zjutraj pa se je pokrilo nebo z gostimi oblaki in začelo je močno deževati, tako da ni bilo mogoče misliti na to, da bi bila nova maša na prostem v Šenhlbovem sadovnjaku, kjer je bil postavljen lep oltar. Številno ljudstvo bi prav lepo moglo slediti novi maši, pa je padlo žal vse v vodo. Mnogo ljudi se je zbralo iz sosednjih župnij, tako da je bila cerkevica mnogo premajhna. Ob 9. uri je bilo slovo od doma. Močno je deževalo, ko je stopil novomašnik pred vrata domače hiše, kjer so ga pozdravili domači pevci. Nato je lepo de-

klamirala Rezi Spitzer, pd. Huntarjeva na Potoku, in Eli Mikl, pd. Vadjakov. Č. g. dekan Koschier je nato izgovoril lepe besede pri slovesu od domače hiše. Prunova Trudi je primiciantu podala križ in v lepi pesmi povedala pomen tega svetega znamenja. Najbolj ganljivo je bilo, ko sta oče in mati dala novomašniku svoj blagoslov in je potem novomašnik obema dal svoj novomašniški blagoslov. Solze svetega veselja in ganotja so igrale v očeh vseh. Ko so odpeli pevci še pesem: Oj hišica očetova, se je začel pomikati spreved množice v cerkev. Med številno asistenco sošolcev bogoslovcev in domačih duhovnikov, ki so prihiteli k tej slavnosti, se je začela sv. maša. Prišli so mil. gospod prošt Benetek, č. g. dekan Koschier, gg. Repnik iz Kotmare vasi, Kanauf iz Št. Ilja, Škorjanc iz Sveč, Gindele iz Glanschach-a. Gospod ceremoniar Maks Mihor je spretno vodil vse, da se je moglo vse lepo izvršiti. Pridigar Kaselj je v lepih besedah naslikal katoliškega duhovnika, kaj da je, zakaj ga Bog pošilja, in kakšne so dolžnosti njegove in tudi vernikov. Med sv. opravilom je bilo ljudsko petje, ki je mogočno povzdignilo vso slavnost. Z zahvalno pesmijo se je končala ta lepa in redka slavnost. Novomašnik je še dolgo delil ljudstvu novomašniški blagoslov.

Čeravno je dež močno motil to slavnost, je vendar ta dan bil res tisti, ki ga je Gospod naredil, dan svetega veselja. Izven-cerkvena slavnost se je vršila na rojstnem domu pri Pomoču, kjer so preskrbeli, da je hiša dobila čisto novo lice. Vesele ure so minile med napitnicami in petjem, kakor tudi ob deklamiranju otrok. Najbolj ljuba je bila deklamacija majhnega fantiča Joškota Boštjančiča in Majnije Schelander. Končno se je cela družba slikala, da bodo imeli ljudje še dolgo ta lepi dan v dobrem in lepem spominu.

Gnojnični sodi, gnojnične črpalke na ročni in motorni pogon, ureditve za gnojevko — žičnice in vzpenjače znamke Krasser Howol

JOHAN LOMŠEK
ZAGORJE — ST. LIPŠ, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

Pisatelj — premišljuje

Trubar, nisi bil nesrečen,
še o Vodniku to rečem,
pa so slabi časi prišli —
ergo na Prešerna misli.

Pel je, vedno brez denarja:
„Slep, kdor s petjem se ukvarja!“
Francel, „Zdravljica“ je lepa,
vsak slepar se je oklepa!

Levstik, Stritar, duši mili,
kje bi mi brez vaju bili?
Precej res bi zaostali —
brez izpitov! Kdo se šali?

Jurčič, nekaj ti bom rekel,
veš, za nos si nas pa vlekel!
Pri številki si se zmotil —
cel roj „bratov“ Bog je hotel!

O, Gregorčič, te planine,
nate hranijo spomine,
slavček nisi le gorenjski —
slavček zame si — slovenski.

Ta pa oni se huduje,
imena svojega ne čuje,
fantje, prosim odpuščanje:
Cankar kliče: „Daj za žganje!“

Tam v zakotni nizki krčmi,
se razburja človek srčni,
Aškerc zares ne more —
svoje pač ima nazore.

Kette, Murn, kaj bom ti pravil,
glad ju v rani grob je spravil!
Jaz poklicni sem pisatelj —
žalostne stvari, prijatelj!

Ti, Župančič, si izjema!
Pa čestitka je iskrena!
Ali bil si proletarec?
No, le vzdignil sem kazalec.

To, rojaki, pesnikujem,
ker pač nisem še utrujen,
Limbarskega zdaj pozdravljam!
Tja k uredniku se spravljam...

Dragi, bodite mi skromni,
honorarji so ogromni!
Komaj da je za črnilo —
kje bi bilo le zdravilo?

Jezernikov Nac

Gospodarski pomen velesejma

Namen velesejma je, da na njem pokažejo industrija, obrt in trgovina svoje izdelke in svoje blago, da to blago prodajo in dobijo tako nove trgovske zveze. Velesajem je posredovalec med gospodarstveniki doma in v zamejstvu in vpliva na hitrejši denarni promet, kar znatno poživlja trgovsko življenje. Ta poživitev trgovine je vidna že več tednov pred začetkom velesejma in traja še več tednov po zaključku razstave.

Že same priprave za Koroški velesajem, ki trajajo že nekaj tednov sem in se stopnjujejo v zadnjih tednih in dneh pred začetkom razstave, že same te priprave bodo stavile v promet okrog tri milijone šilingov. Ureditve in oprema razstavnih poslopij, prostorov in stojnic ter lop stane okrog 1.500.000.— šilingov. Sto in sto razstavljalcev bo izdalo za dovoz razstavnega blaga in za opremo razstavnih prostorov gotovo tudi vsaj enako, če ne večjo vsoto. Že pred začetkom velesejma je zaposlenih s pripravljanjem razstave veliko število obrtnikov, kakor tesarji, mizarji, tapetniki, prevozniki, tiskarne itd. Velika je tudi poraba raznovrstnega lesa in papirja.

Po začetku velesejma pa začnejo prinašati obiskovalci sejma v naše mesto milijone šilingov, ki nato izdatno poživljajo gospodarsko življenje glavnega mesta in vse koroške dežele.

Tvoje veselje, mladina!

Zoreče poletje in bogata jesen naravnost izživata mlade moči k udejstvovanju. Kljub zgočemu soncu se mlado dekle spretno obrača s srpom v roki po njivi, lica ji rdijo v zdravju; kljub temu, da ji sili ob težkem delu trudnost v ude, preostaja polno življenjske sile. Vedro koraka fant s koso v roki za redmi in se raduje svojega dela. V gozdu spretno suka žago in cepin in zdi se mu, da je kljub znoju na čelu kakor kralj sredi svojega kraljestva. V poletju sili življenje narave v svojo polnost in nekaj te polnosti občutita tudi mladi delavec in mlada delavka sredi zorečega polja in travnika, sredi bujno poganjajočega gozda. Kljub trudu še preostaja sil v mladih ljudeh, ki silijo k sprostitvi.

Najplehkejši način zabave je v alkoholu in v poltenem veselju dvomljivih zabavišč. Prehodni divji razigranost sledi redno trpka iztreznjenost, po taki zabavi boli človeka glava in v srcu ga je sram.

Ze lepši način veselja najde mladina v izletih in v športu. A tudi izleti in šport imajo svoje postave, ki jih ne smemo prekoračiti. Izlet v božji svet bi morali uživati v notranjem miru, željni za tem, da se nasrkamo lepote, položene v zelenje naših planin, v divjino naših skalnatih orjakov, v veličastnost naših gozdov. Narava sama diha mir in tiho veselje in pravi izletnik se bo prilagodil njenemu dihu in miru. Objestnosti, kričanje in vpitje izletnikov izdajajo njihov notranji nemir, ki ne najde soglasja z ubranostjo božje narave. Šport je zdrav in potreben in pospešuje vsestransko telesno zdravje. Zdravniki vprek posebno naglašajo koristnost plavanja in kopanja, težji, a morda še bolj mikaven je turizem, pri katerem se kosata telesna spretnost in neukročenost gorske narave. Prijetne so športne igre z žogo in nudijo mnogo zabave in oddiha.

Mnogi iščejo poletnega oddiha v knjigi, pri lahki igri, v godbi in petju. Telesno po poklicnem delu izčrpanim je tovrstna zaposlitev naravnost dobrota. Tudi srce in uho ter oko hočejo hrane, da zamorejo zoreti vzporedno s telesnimi mišicami. Človek je bitje z dušo in telesom, telesno ter duševno zdravje se medsebojno izpopolnjuje in pospešuje.

Najboljši izmed naših fantov in deklet pa so že zaslutili korenine pravega veselja, ki segajo prav v našo duhovnost. Svet naokrog je lep, harmoničen in ubran, če ga doživljamo iz ubrane, čiste duše, ki se krepi in uravnoveša ob svojem največjem viru — Bogu. Veličastna, neizmerna, urejena, v lepoti razkošna narava je božja stvar, kakor je utrip človekove duše v notranjem kriku po lepoti, dobroti, soglasju, po povezanosti s Stvarnikom.

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Celovška igralska družina je zaključila svoje delo

Z gostovanjem v Šmihelu v nedeljo, dne 12. julija, je celovška igralska družina zaključila letošnjo prosvetno sezono.

Mnogo lepega so videli in doživeli naši igralci pri gostovanjih po deželi. Trenutki, ki smo jih preživljali na našem gostovanju in z našimi brati, nam bodo ostali nepozabni. Težko nam je po teh doživljajih najti besed, da bi opisali vse svoje občutke ali pa vsaj pravilno orisali razpoloženje v dvo-

Igralci šaloigre „Svojeglavec“

ranah. Z nepopisnim navdušenjem je občinstvo spremljalo igrance in je z močnim ploskanjem nagradilo vsako dejanje.

Nastopi in uspehi naj bodo nam vsem dokaz, da se v skupnem in pridnem delu rodijo lepi sadovi domačega duha in prave domačnosti.

Gotovo je bilo za igrance včasih to delo naporno, toda njih idealizem in vztrajnost

za kulturno delo sta premagala vse ovire. Kljub temu, da so igralci težko žrtvovali precej nedelje — kajti vsak ima ob nedeljah svoje načrte in je potreben počitka — so se radevolje odzvali povabilu raznih krajev, in to še v najhujši poletni vročini.

Za ves ta idealizem in vse žrtve jim izreka vodstvo igralske družine najprisrčnejšo zahvalo, ki pa je povezana s prošnjo, da bi se nam igralci tudi v bodoče ne odtegnili, temveč nam bi tudi v prihodnji prosvetni sezoni radi pomagali pri kulturno-prosvetnem delu. Tako bo Celovec spet zaživel in postal središče slovenskega kulturnega življenja na Koroškem.

Nadalje velja naša posebna zahvala vsem prijateljem v Šmarjeti v Rožu, v Bilčovsu, v Gorenčah, v Globasnici in v Šmihelu. Ti so nam gostovanja omogočili in njihove ljubeznive gostoljubnosti ne bomo pozabili.

Vodstvo igralske družine

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

„DRUŠTVO ZA OHRANITEV DOMAČIH ŠEG IN NAVAD“

Več let že obstojajo po vseh avstrijskih deželah „društva za ohranitev domačih šeg in navad“, ki imajo nalogo prenoviti narodno kulturo. Kot ena zadnjih dežel je tudi Koroška na tem, da ustanovi to društvo za čišlanje domače kulture.

Za izvrševanje del je kulturni oddelek deželne vlade poveril nalogo deželnemu muzeju za Koroško. O tej zadevi se je vršila v petek, dne 17. 7., dopoldne v Hunnenbrunn-u tiskovna konferenca zastopnikov koroških listov, o kateri smo zaradi pomanjkanja prostora prisiljeni poročati šele v prihodnji številki.

BELGIJSKI KRALJ ODLIKOVAL AMERIŠKO ZNANSTVENICO

Kralj Balduin je pred kratkim odlikoval ameriško biologinjo dr. Louiso Pearce s križem belgijskega reda Léva in z 10.000 dolarji nagrade za odkritje tryparsamida, zdravila, ki ga zelo uspešno uporabljajo v Belgijskem Kongu proti spolni bolezni. Dr. Pearce je s tremi sodelavci odkrila to zdravilo že pred 34 leti, sedaj pa ga je, kot poročajo, znatno izpopolnila. V juniju je belgijska vlada vse štiri znanstvenike nagradila z 18.000 dolarji.

vode iz slabo zaprte pipe mu je udarjalo na ušesa, da je trepetal. Ko je stopil med vrata razreda, je zavel preprih in skoraj mu je ugasnila sveča, ki jo je držal v rokah. Notri se je pomiril. Pogledal je na Silvijino klop in si v duhu predstavljal angela s svetlimi lasmi in modrimi očmi.

Razredne mize ni bilo težko odpreti. Odprl je usodno knjigo in pred očmi so mu zaplesali redi in imena učenk. Našel je njeno ime, ime najlepše študentke na svetu, katero on, Marjan, ljubi in bi zanjo dal življenje in vse, le govoriti o ljubezni njej, tega si ne upa...

Spretno je delal: najboljših redov ji seveda ni napisal, razumljivo... oh, saj on je kaj prebrisan deček, ki se tudi v takih stvareh znajde... Potem je knjigo dal v predal in vse zaprl kot je bilo prej. Postal je utrujen in srečen. Vsedel se bo spet v omaro in počakal, da bo zazvonilo. Potem pojde v svojo klop, kot da je pravkar prišel...

Tako se je tudi zgodilo.

Počilo pa je eno uro kasneje, ko je profesor latinščine hotel vpisati red neki učenki in je na sednji strani, tam kjer so bili redi Silvije, opazil voščeno madež... Nekdo je ob sveči pregledoval razrednico. Kmalu je ugotovil, s kakšnim namenom: Silvijini redi so bili ponarejeni.

Vstal je in iz oči so mu švigale strele kot Zevsu z Olimpa:

„Prišel se je zelo težak primer nediscipline. Nekdo se je nocoj skril v šoli in ponaredil rede Silvije P...“

Štirideset obrazov je prebledelo. Marjan je za trenutek čutil kot bi mu srce prenehalo biti.

Profesor je nadaljeval: „Moja dolžnost je obvestiti direktorja, ki bo ukrenil najstrožje in najučinkovitejše.“ (Njegove oči so se zapičile v učence kot bi jim bral z duše). „Preiskava bo ugotovila krivca, ki bo izključen iz zavoda in izročen oblastem.“

Globoka tišina je bila v razredu, ko je profesor nadaljeval: „Vendar hočem dati razredu priliko, da se reši te sramote: vprašam vse in vsakega posameznika od vas — naj vam bo moj glas kot glas lastne vesti: Kdo je bil?“

Tišina. Kaplje potu so tekale Marjanu po čelu. Tako torej: ponoči je ravnal drzno, hldnokrvno in spretno kot pravi mož, zdaj pa je spričo Silvijinih pogledov ves neodločen, mrzel od strahu, trepetajoč... Kje naj vzame moč, da bi zakričal: „Jaz sem bil, ker te ljubim!“ Povrhu je dobro vedel, da ga bodo odkrili. Preiskali bodo vse in pri njem bodo našli košček sveče in zakriviljen žebelj, s katerim je odpiral miznico. Profesorjeve oči so zdaj počivale

MLADINA PIŠE:

Teden dni med farmerji (Nadaljevanje)

Farmer ima same Dodge-avte. Meni je dal 29 let starega na razpolago. Vedel je, da nisem izborn vozač in če avto razbijem, bi bila škoda neznatna. Motor je razvil silen hrup in z volanom sem komaj lovil kolesa, ker je bilo pač vse razrahljano. Signal avtomobila me je pa spominjal na policijske čolne v Port Saidu, kateri so z enakim glasom kalili mir okoli naše ladje... Navadno sem se peljal vsako popoldne v kako mesto, da sem si ogledal vse zanimive kraje. Moje „hare“ sem pustil vedno pred mestom in sem tolkel peš v mesto. V nekem mestu, kjer so se bavili pretežno z ovčerejo, sem našel dekleta, ki so bile same „bunke“. Šel sem v lekarno, da bi tam našel kakšno lepo dekle, toda tudi tam sem našel „bunko“, ki je stopala tako trdo, da so steklenice v omari kar cingljale. V drugih mestih pa je bilo spet nasprotno.

V našem mestu pa so dekleta že bolj vitke, morda radi tega, ker je pri nas doma sadje. Tu pa tam sem imel težave s svojimi „harami“, toda sredi ceste se mi pa le niso ustavile, vedno sem še priropotal domov. Ker je bil moj avto grd, se dame niso hotele z njim peljati, vozile so se le z novim Dodgem.

Kako živi avstralski farmer, boste vprašali? Naš farmer je mali farmer in ima samo eno kvadratno miljo površine posestva. Tu je sedaj jesen. Farmerica je vstala ob 1/2 sedmih in je prišla klicat moža, s katerim sva spala v eni sobi. Šla sta takoj mlist. Molčenje je seveda s strojem. Mož je pritrjeval krave, da so mirno stale, ona pa je v mali celici kemično pregledovala mleko vsake krave in ga odnašala.

Po molži je bil takoj zajurk (po pet jedi). Vsak dan smo dobili šestkrat jed, po večerji je bila ob 10. uri še malica. Po jedi je pomil farmer sam posodo, s pomočjo stroja seveda. Žena pa si je prižgala cigareto, se usedla na divan in brala časopise, katerih je bilo kot pri uredništvu kakšnega lista. Ko je gospodar vse pomil in pospravil, se je pa še on njej pridružil.

Dečli sta se šele ob devetih dopoldne skobacali iz pernice. Sredi dopoldneva je mož šel na dvorišče in hodil z raznimi ključki okrog avtov in strojev, žena je šla pospravljat spalnice, dekleta pa so šle igrati tenis ali pa jahat. Če sta bili dečli doma, sta oni nadomestili pri pomivanju ožeta, seveda sta dobili takoj asistenco s strani dveh fantov.

Če se zvečer pripelje sosed na obisk, igrajo navadno karte. Tudi takrat smo kvarjali, ko sem bil jaz na obisku. Sedel sem ob koncu mize, tako, da sem videl karte obeh strank. Pri tem sem z migljaji pomagal dečlami, da sta farmerja vedno izgubljala in plačevala.

Drugi večer smo pa v polkrogu sedeli okrog ognjišča in poslušali cowboyske dovtipe in lovske doživljaje. Ves čas pa nisem slišal niti besede o politiki. Najhitreje je večer minil, če sta deklici sedli za klavir in štirinasto zaigrali s fino tehniko Bethovna, Mozarta ali Chopina. Hitro je prišel dan slovesa in po poldnevni vožnji sem zopet z veseljem pozdravil naš lepi Shepperton.

na njem in njegov preteč, toda prigovarjajoč glas je ponovil: „Kdo je bil?“

Tedaj se je zgodilo nekaj neverjetnega. V tretji klopi se je dvignil Milan in z odločnim, jasnim glasom vzkliknil:

„Jaz sem bil!“

Kar je bilo potem, je Marjan doživel kot v sanjah. Na profesorjev migljaj je Milan prišel pred katedro. Nekaj časa sta se molče gledala iz oči v oči, potem mu je položil roko na ramo in počasi dejal:

„Vem, da te je do tega dejanja privedlo čustvo, ki mu ti še nisi gospodar. Pripravljen sem tudi, da se sedaj zavedaš, da si dobro delo storil s slabim dejanjem. Saj me razumeš? Javil te naprej ne bomo in ta žalostni dogodek naj se pozabi, toda tvoje početje je virlo sramotno senco na ves razred...“

„Res je...“, je z močnim in jasnim glasom dejal Milan in se obrnil k razredu, „prosim vas vse odpuščanja.“

Za šolo v dolgem kostanjevem dvoredu sta se sešla Milan in Silvija. „Če bi smel priti k vam na počitnice“, ji je govoril, „bi študirala skupaj in sem pripravljen, da bi izpite položila...“

„Res je tako, Milan!“ je dejala dekle.

„Ali me imaš vsaj nekoliko rada, Silvija?“

„Pač, nekoliko te imam...“

Kakih petdeset metrov za njima pa je stopal svetlosli Marjan. Zakaj ne pohiti za njima, zakaj Silviji vsega ne pove? Spet mu manjka poguma. Morda pa pogum, ki ga je pokazal sinočno noč, ni bil njegov, morda je bil le odsev Milanovega. Nehote je zavil proti mostu. Prav do tega trenutka je bil odločen povabiti zvečer Milana v svojo sobo in mu pokazati svečo in zaviti žebelj ter mu dokazati svoje dejanje in reči: „Ker mislijo, da si bil ti, pa vzemi še to dvojce.“

Zdaj pa je začutil, da niti tega ne bi mogel storiti. Vrgel je oboje v reko in prišel jokati.

Spisal F. F.

Ljubezen v razredu

„Mešani razred“ v gimnaziji je pač vedno nekaj posebnega, čeprav sta v njem kot povsod drugod dve običajni vrsti klopi, kjer v tistih na desni sede dečki, v onih na levi deklice.

Petnajst let ni mnogo, pa naj velja to za mladeniča ali za dekleta. Napol gospodične so svetlo-lase, modrih ali temnih oči, bolj ali manj razvite, katere imajo tudi žive črne oči in prav na lahko, skoraj bi dejal na skrivaj pobarvane ustnice. V raznobarnih predpasnikih jih je mogoče primerjati s pisano pomladjo.

Kakšna je, vzemimo, razlika med onimi v „ženskih“ razredih in med temi? Zgodovina bi potrdila, da v „mešanem“ razredu še nobeno dekle ni zajokalo, če je dobilo „slabo“ v latinščini (navadno se gojenke v takih slučajih omejijo na to, da se jim obrvi nasmre, trepalnice pobesijo in nekaj trenutkov se prav strmo zagledajo nekam skozi okno), na drugi strani pa se je pogosto pripetilo, da njihov součencec ni maral prositi profesorja oprosteno za kako svojo neumestno opazko in je raje tvegal ukor ali še kaj hujšega. V razrede približno je bilo zadnjič z Milanom:

„Zadnjičkrat te vprašam, ali hočeš prositi oprosteno?“

Milan je šel z roko po črnih kodrih, za trenutek okleval in medtem mimogrede pogledal tja med klopi na levo, kjer se je ujel z očmi male Silvije, ki je sedela v tretji klopi. Zardel je, stisnil pesti, pogledal profesorju v obraz in dejal:

„Ne bom prosil oprosteno!“

Kar je sledilo, ni težko uganiti: razrednica, ukor in slab red v vedenju. V posebnem katalogu pa je bilo napisano: pretirano ponosen, toda v bistvu dober in nadarjen fant.

In kdo je bil v zadnji klopi na desni? Njegov tekmeč Marjan. Oh, kako je zavidal Milana za njegove besede: „Ne, ne bom prosil oprosteno!“ Še bolj pa ga je zavidal za občudljivo mrmranje na levo in pozneje za Silvijine besede: „Kako drzen je ta Milan! Tak dvijak!“

Sto je načinov, kako je mogoče to izgovoriti, toda Silvija je izbrala najsilnejša.

Tistega večera se svetlosli Marjan ni dotaknil jedi in se je dosledno izogibal govoriti z Milanom. Skupaj sta stanovala v dijaškem kolegiju in bila sta doma iz istega kraja. V razredu so ju sicer vsi prav radi imeli, vendar je bilo očitno, da so Silvijine simpatije pri Milanu.

Male kmetije

Načelo prave zemljiške reforme je, da ustvari čim večje število tako velikih kmetij, da more kmetijo obdelati gospodar s svojo družino. Pri tem je seveda mišljeno, da sta poleg gospodarja in njegove žene za delo še vsaj dva družinska člana. Ako teh ni, in ako zaradi starosti ali bolezni ni gospodar sam več sposoben za delo in ako ni sposobna za delo njegova žena, je treba toliko več tujih delavcev na kmetiji.

Že iz tega je pa razvidno, da ni mogoče reči, koliko površine naj bi imela kmetija. Saj je velika razlika v tem, kakšne kakovosti je zemlja na njivah in na travnikih. Razlika je tudi v tem, kje kmetija leži, v dolini ali v hribih. Ne da se niti primerjati kmetija, ki leži blizu glavnega mesta, s kmetijo, ki leži oddaljena več ur od glavne ceste ne kje visoko v hribih.

Ker pa mora biti stremiljenje države, da nastane čim večje število manjših in srednje velikih kmetij, je tudi dolžnost države, da nudi tem kmetijam vso podporo, da morejo uspevati, da morejo čim bolj racionalno urediti svoje kmetovanje.

Večkrat danes slišimo besede: „Lahko je velikim kmetom, ko imajo zaradi velikih dohodkov vse možnosti, da si čim bolj racionalno in čim bolj moderno uredijo svoje kmetovanje, ne moremo pa kaj takega mi, mali kmetje, in zato smo tudi obsojeni na vedno delo in na večno skromno življenje.“ Tako mišljenje more končno dovesti do tega, da manjši kmetje izgubijo veselje do dela na kmetiji in da mislijo le na to, kako bi se preselili v bližino mesta in industrijskega kraja, kjer bi mogli z delom v tovarni ali kakih obrti več zaslužiti.

Mogoče ima s čisto trgovskega stališča večja kmetija večji pomen, ker daje več pridelkov na trg. Z narodno gospodarskega stališča pa imata manjša in srednja kmetija večji pomen in večjo vrednost. Zato pa je tudi treba poizkušati dati malim in srednjim kmetijam vso možnost obstoja in napredka.

Na mali kmetiji je mogoče bolj intenzivno gospodariti kakor pa na veliki kmetiji. Saj mora na mali kmetiji gospodar sam prijeti za vsako delo. Četudi mogoče sam vsega dela ne opravi in tudi narediti ne more, vendar pa je pri vsakem delu. Zato more biti izvršeno vsako delo kakovostno boljše. Na manjši kmetiji ima gospodar lažji pregled nad vsakim delom in posledica tega je, da je zmogljivost njegovega dela večja. Ako zna s pravišnim gospodarjenjem kmet izboljšati pridelke v živinoreji in na njivah ter v sadjarstvu, more tudi razmeroma malo kmetijo spremeniti v vzorno gospodarstvo, kjer more v zadovoljstvu preživljati svojo družino. Zato pa je ključ do uspeha na malih in srednjih kmetijah ravno v pravilni ureditvi intenzivnega dela vseh članov družine.

Z intenzivnim delom more malo posestvo v precejšnji meri nadoknaditi pomanjkanje denarnih sredstev, pomanjkanje kapitala, ki ga ima na razpolago veliko posestvo. Zato pa more tudi malo posestvo pri intenzivnem delu vseh družinskih članov doseči zelo dobre uspehe pri živinoreji. To pa zato, ker je pod stalnim nadzorom vsako govedo, vsaka žival v svinjaku, vsaka ovca in celo vsaka kokoš. Pri dobrem in pravilnem krmljenju vseh živali bi moralo biti v zvezi tudi pravilno oskrbovanje gnoja, ki je zopet pogoj za dobre pridelke. Zato je navadno na mali kmetiji tudi sorazmerno večja površina okopavin kakor pa na velikih kmetijah. Poleg zadostnega gnojenja s hlevskim gnojem se tudi manjši kmetje ne smejo bati izdatkov za umetna gnojila, ki so krepka krma za rastline; krepka krma ne samo za rastline na njivah, ampak tudi na travnikih. Saj mora mali kmet še bolj skrbeti, da pridelava na travnikih dosti dobre krme, kakor pa veliki posestniki.

Na povečanje pridelkov vpliva v veliki meri skrbno in pravilno obdelovanje zemlje. Tudi to je skoraj lažje mogoče pri srednjih in malih kmetijah kakor pa pri veleposestvih. V dobro obdelano zemljo pa spada samo najboljše seme, kar tudi zagotavlja povečanje pridelkov. — Skrbna nega travnikov, pridelovanje detelje, predvsem lucerne, je prvi pogoj dobre in dobičkanosne živinoreje. Na to pri nas ne pazijo dosti niti velika niti srednja in mala posestva. In še nekaj povečuje možnost dobre dobičkanosne živinoreje. To so vmesni pridelki. Ker so naše njivske površine večinoma premale in jih tudi povečati ne moremo, moramo poizkušati te površine čim bolj izrabiti, moramo na teh površinah čim več pridelati. Zato naj ne bi bila

nikdar nobena njivska površina dalj časa prazna. Vmesni sadeži nam tu pomagajo. Seveda mora pa zato dobiti zemlja več hranilnih snovi, več gnojil.

Še eno sredstvo je, ki nam pomaga povečati pridelke, to je delo s stroji ali mehanizacija dela. Manjši posestniki nimajo niti denarja, da bi mogli kupiti vse potrebne kmetijske stroje, tudi ne bi bilo to rentabilno. Saj bi bila izraba strojev zaradi male površine posestva nezadostna. Mehanizacija manjših posestev je mogoča samo v skupni nabavi večjih kmetijskih strojev. Zato bi naše zadrage morale misliti v povečani meri na strojne odseke. Lepa in dobra ustanova so deželne strojne postaje, še boljše so strojne zadrage oziroma strojni odseki pri kmetijskih združenjih. Posledica mehanizacije dela je intenzivno gospodarstvo. To nam povečuje pridelke, omogoča nam boljše plačano delo, poveča torej končno tudi čiste dohodke na kmetiji.

Našim gospodinjam

Grah v kuhinji

Ko pospravimo grah z gredice, zemljo z dobro uležanim gnojem pognojimo in posadimo na gredo endivijo. Ta da do jeseni prav lep pridelek. Pri bolj poznem grahu pa posejemo špinačo, motovilec ali zimsko solato.

Luščine od graha lepo operemo; očistimo in damo v lonec k jušnim ostankom zelenjave. S to juho zalivamo juhe in prežganja in je večkrat boljše kot maggi, ki ga moramo drago plačati. — Še nekaj o uporabi graha.

Grahova juha s krompirjem ali rižem. Za 6 člansko družino vzemi do enega litra graha, ki ga operi in daj kuhati v 3 litre slane vode. Ako imaš sladkorni grah, ga tudi lepo očisti in primerno kratko nareži ter prideni korenino peteršilja. Ko nekaj časa vre, prideni po potrebi na primerno velike kosce zrezan krompir in fino sesekljane zelenega peteršilja; ali ¼ litra riža. Naredi svetlorumeno prežganje in ga zalij z ohlajeno zelenjavo ali grahovo juho ter vse skupaj vlij v lonec, kjer naj še nekaj časa mirno vre.

Grahova juha z opečenim kruhom. 1 liter zluščenega graha operi in v slani vodi mehko skuhaj ter skozi sito pretlači. Bledorumenemu prežganju prideni še drobno zrezan zelen peteršilj, zalij z zelenjavo ali grahovo juho, prideni 2 rni s soljo strtega česna, nekaj žlic smetane in potisni na vroče, da nekaj časa mirno vre. Ko daš na mizo, prideni na kocke zrezan in opečen kruh.

Grah v stročju, kot samostojna jed, zlasti za postne dni. Grah lepo očisti, operi in v slani vodi skuhaj. Odcedi in zabeli s presnim maslom in drobtinami ali z drobno zrezano prekajeno slanino. Zraven daj okisan krompir kot solato ali pa glavno solato.

Dušen grah. 1 liter zluščenega graha operi in stresi na razbeljeno presno maslo ter posipaj z drobno zrezanim zelenim peteršiljem. Prilij nekaj žlic juhe, posoli, pokrij ter počasi duši. Med tem večkrat prepolji, da se ne sprime in da se enakomerno zmehča. Ko je mehak, ga nekoliko potrosi z moko, rahlo premešaj, po potrebi posipaj s sladkorjem, zalij z juho, prideni žlico smetane in pusti, da še prav rahlo nekaj časa vre.

Grahov ponvičnik. Pol litra graha mehko skuhaj in skozi sito pretlači; 2 žemlji namoči v mleku, ožemi in dobro zmehčaj.

SKODLAR NA KOROŠKEM VELESEJMU

Še ni tako dolgo temu, ko so bile krite hiše s škodlami ne samo na podeželju, ampak tudi v mestu. Takrat so večkrat veliki požari nastali ravno zaradi tega, ker so bile strehe lesene. V tistih časih so imeli seveda izdelovalci škodel, to je škodlarji, dosti opravka. Pa tudi danes niso brez dela, saj je na podeželju še mnogo hiš kritih s škodlami. — Zato se je odločila uprava Koroškega velesejma, da v okviru lesne razstave na letošnjem velesejmu pokaže obiskovalcem to staro umetnost. Na razstavi bo škodlar Janez Miklavc izdeloval škodle, obenem pa bo pokazal tudi, kako škodle uporabljajo za kritje streh. Uprava Koroškega velesejma je prevzela vse stroške, ki so v zvezi s tem praktičnim prikazovanjem škodlarstva.

Dajte nam kmetijsko šolo

Za kakovostno dobro in pravilno delo na kmetiji, ki zagotavlja nato boljše zaposlitev pa tudi boljše dohodke vsej družini, pa je potrebno znanje. Tega znanja ne daje v zadostni meri ljudska in nadaljevalna šola, to znanje more dati samo kmetijska šola. Zato ne smemo nikdar nehati zahtevati, naj nam deželna vlada izpolni že deset in desetletno zahtevo po javni slovenski kmetijski šoli. Deželna vlada skupaj s kmetijsko zbornico je odgovorna za to, kako se gospodarji na naših kmetijah. Ni danes več zasebna stvar to, koliko in kako se pridelava na naših kmetijah in koliko ljudi morejo preživljati naše kmetije. To je danes tudi zadeva, za katero bi se morala brigati tudi deželna vlada, predvsem pa Kmetijska zbornica. Zato niti deželna vlada niti Kmetijska zbornica ne izpolnjujeta ene svojih glavnih nalog, ako se ne brigata za strokovno izobrazbo kmečke mladine južne Koroške. Ne po besedah, po dejanjih vas bomo sodili.

Sovražnik krompirja štev. 1

Kaj pomeni krompirjev hrošč za naše pridelke krompirja, to pri nas še ni popolnoma jasno. Ne zavedamo se še, kaj bi bilo, ako bi se krompirjev hrošč razširil tako, kakor je razširjen v sosednji italijanski Furlaniji in kakor je razširjen v nekaterih delih Nemčije. Ko bomo morali nato proti krompirjevemu hrošču temeljito škropiti vsako leto vse krompirjeve njive, če bomo hoteli zagotoviti pridelke, takrat bomo šele spoznali, kako nepravilno smo podcenjevali škodo, ki nam jo more povzročiti ta največji škodljivec krompirja.

Ako torej pri nas krompirjev hrošč še ni tako razširjen, da bi bila škoda že vidna, pa s tem še ni rečeno, da tega škodljivca smemo pustiti, da se razmnožuje in nam bo nato že mogoče drugo ali naslednje leto uničeval naše krompirjeve pridelke.

Letošnje spomladansko in poletno vreme je zelo ugodno za razvoj krompirjevega hrošča. Vlažno pa nato toplo vreme pospešuje razvoj hrošča. Zato je še toliko bolj važno, da res temeljito pregledamo krompirjeve njive. Zaradi letošnjega vlažnega vremena so se letos krompirjevi grmušlji zelo bujno razvili. Zaradi tega je tudi težje točno pregledovanje krompirjevih nasadov. Vendar pa to ne sme biti vzrok, da bi njive pregledali površno ali da bi pregled sploh opustili. Ravno sedanjí tedni so najbolj važni, ravno te tedne moramo zato točno pregledovati vse krompirjeve njive. Niti enega grmušlja ne smemo izpustiti niti ena ličinka in niti en hrošč ne sme ostati neopažen.

Kakor se je lažje in kakor je mnogo bolj poceni bolezní se varovati, kakor pa bolezen zdraviti, je ravno tako tudi pri hrošču: **Mnogo bolj poceni in mnogo lažje je hrošča se pravočasno varovati, kakor pa ga nato zatirati.**

Elektrifikacija Slovenije

V Sloveniji je 35 javnih elektrarn, v katerih obratuje 68 agregatov, njihova inštalirana moč znaša 264.960 kWamp. Razen tega obratujejo v Sloveniji še 104 industrijske in rudniške elektrarne, ki imajo skupaj 141 agregatov z inštalirano močjo 53.944 kWamp.

Proizvodnja električne energije je znašala lani v javnih elektrarnah 917.615.000 kWh. Hidroelektrarne so proizvedle 736 milijonov 513.000, termoelektrarne pa 181 milijonov 102.000 kWh. Industrijske hidro- in termoelektrarne pa so proizvedle lani 128.575.000 kWh. Lani je tako znašala proizvodnja električne energije v Sloveniji 1 milijardo in 47 milijonov kilovatnih ur. V vsej Jugoslaviji je znašala lani proizvodnja električne energije v vseh hidroelektrarnah in termoelektrarnah 2 milijardi 700 milijonov kilovatnih ur. — Za primerjavo navajamo, da je v Avstriji izrabljenih letno 7 milijard kWh. — V Avstriji pride na vsakega prebivalca povprečno letno ista količina kilovatnih ur (malo več) kakor v Sloveniji.

Zanimive so številke o proizvodnji in porabi električnega toka v Avstriji. Na vsakega prebivalca znaša proizvodnja toka na Predarlškem 4660 kWh, na Tirolskem 2318, na Koroškem 1593, na Salzburškem 1546, v Gornji Avstriji 1488, na Štajerskem 594, na Dunaju 292 in v Dolnji Avstriji samo 110 kilovatnih ur. Poraba toka pa je največja v Gornji Avstriji, nato pa sledijo Tirolska, Predarlška, Salzburška, Štajerska, Koroška (631 kWh na vsakega prebivalca), Dunaj in Dolnja Avstrija.

POZOR, GORI!

V „Našem tedniku“ smo objavili v zadnjem času že več krajših člankov, v katerih smo poizkušali prikazati velik pomen gasilstva za naše vasi, trge in mesta. Pokazati pa smo tudi hoteli, kako se obvarujemo škode po ognju.

Ker so ta prizadevanja v izrecnem interesu splošnosti na našem Koroškem, so našla ta prizadevanja popolno razumevanje in podporo deželne komisije za zaščito pred požari in deželnega gasilskega poveljstva.

Čas hiti in prinaša razne novosti, prinaša s tem mnogo prednosti in razne koristi, prinaša pa s seboj tudi razne nevšečnosti in pomanjkljivosti, saj je vse to delo človeških rok, nič človeškega pa ni popolno.

Vsak požar uničuje in povzroča škodo na premoženju ter ogroža tudi življenje. Z zavarovanjem moremo marsikatero škodo popraviti, ker v zavarovanju skrbi skupnost za posameznika. Ravno tako socialno in

vzvišeno pa je tudi delo in pomoč gasilstva, ako je ta pravočasna in ako pridejo na pomoč strokovno izvežbani gasilci. Zato moremo reči, da so gasilci res plemeniti ljudje, ki brez ozira na svoje lastne skrbi poizkušajo odvrniti s svojim znanjem, s svojo skupno organizacijo in s svojimi gasilskimi pripravami nevarnosti. To so res plemeniti moške, ki so vedno pripravljeni pomagati!

Tudi o vsem tem je doslej in bo tudi v bodoče še poročal „Naš tednik“.

S tem pa seveda še ni vse storjeno. To je samo en del, to je šele opozorilo. Glavni del pa mora izvršiti prebivalstvo samo. Že danes je število požarov in nesreč na jezikovno mešanem ozemlju na Koroškem manjši, kakor pa v nemškem delu dežele. To je znak, da je ravno med slovenskim prebivalstvom veliko število požrtvovalnih ljudi, ki sodelujejo prostovoljno, brez plačila in nagrade v gasilskih četah svojih občin.

STEYR-DAIMLER-PUCH-A. G.

Kreditna akcija
za Steyr-traktorje

Steyr-traktorji na obroke do 12 mesecev pri
30%-nem naplačilu in pri ugodnem obrestovanju

Pri naročilu do 30. septembra 1953 povrnemo ob mo-
rebitnem znižanju cene do konca leta 1953 razliko v ceni

Obiščite nas, pri nas dobite brezplačne in brezobvezne nasvete ter pojasnila

NIEMIEZ & RIEPL
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

Pooblaščen prodajalna in delavnica za lastnike Steyr-
dizel-traktorjev za okraj Velikovec

INTEREXPORT - TRST

Ko se spomnite svojih znancev, prijateljev in sorodnikov v Jugoslaviji, se
spomnite tudi na to, kako jih boste razveselili, ako jim pošljete darilo.

Priporočamo zlasti standardne pakete (vračunana je že carina in poština):

Kolo Puch ali Steyr dol. 44 in 52
(moško ali žensko)
Radio „Philips“ in „Tele-
funken“ . . . dol. 42 do 140

Vreča bele moke, 45 kg, dol. 11.75
fco. prejemnikova žel. postaja
Standardni paketi živil in tekstilij
carine in poštine prosto.

Pošljite naročila, čeke in Money Orders nanaslov našega zastopnika za Avstrijo:

Dipl.-ing. LAMBERT MURI, Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Telefon 43-58

Zahtevajte brezplačne cenike in pojasnila.

KOSTUMI — BLUZE — JOPICE — MOSKE OBLEKE — GABARDINE IN ZAMETASTE HLAČE — SAKOJI — BALONSKA SVILA IN PLAŠČI — ZAMET — VELOURCHIFFON — MOSKI PLAŠČI

Iz naše velikanske izbire vam zaupamo nekaj cen:
MOSKE OBLEKE \$ 269.—
SPORTNI SAKOJI \$ 189.—
HLAČE IZ BLAGA \$ 69.—
BLAGO za moške obleke „Esterhazy“ . . . \$ 49.—
DAMSKI MODNI PLAŠČI iz flavša in vel. \$ 540.—
DAMSKI PLAŠČI IZ BALONSKA SVILE,
dvostranski dvodelni \$ 339.—
BLUZE, enobarvne in vzorčaste \$ 20.50
GABARDINE, 150 cm širok \$ 79.—

Največja izbira — najnižje cene

v trgovski hiši Koroška

G. Umschaden

CELOVEC, Bahnhofstrasse 7, am Fleischmarkt

VELURJI in FLAVSI, 150 cm široki . . . \$ 59.80
SVILENO BLAGO, IMPRIME, 90 cm . . . \$ 18.80
MOSKE SRAJCE, kompletne \$ 29.—
BLAGO za rjuhe za hotele Ia, 150 cm . . \$ 15.80
BLAGO za rjuhe, 150 cm, surovo \$ 14.80
Prešite odeje (kovtri), vzorč., kompletne . \$ 129.—
KRATKE NOGAVICE \$ 3.90

in tisoč drugih predmetov in blaga na metre
kakor tudi gotova oblačila po znano nizkih cenah.

POHISTVENO BLAGO — SRAJCE — DAMSKI MODELNI PLAŠČI — FRESKO — TROPIC — TUCHE — CORDE — DUVETIN — LODEN — FLAUS — SANTUNG — EVERGLAZE — GABARDINI

Varstvo
pred strela

Vam nudijo tvrdke

ELEKTRO HOLLAUF
PLIBERK

ING. F. DULLNIG
CELOVEC, Pischeldorferstrasse

ING. LEOPOLD WILFAN
CELOVEC, Theaterplatz 4

ING. FRITZ CZERNOWSKY
CELOVEC, Pernhartgasse 6

GUMIJEVE REPARATU-
RE VSEH VRST — PRO-
DAJA AVTO-GUM. KO-
LES — TANKANJE
Ing. J. PETELN
Velikovec — Völkermarkt
Klagenfurter Vorstadt

Lastni izdelek
Ugodne cene
Na obroke

Kullerer VILLACH Italiener Str. 1

POLETNA OBLAČILA za dame, gospode in
otroke priporoča po najnižjih cenah.

WALCHER

Celovec, 10.-Oktober Str. 2. Lastna delavnica

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.
Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.
(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.
27. julija: 14.30 Teden pregled. Mojstri besede
(Ernest Hemingway). — 28. julija: 14.30 Zdravniški
vedež. — Hodil po zemlji sem naši... (V kralje-
stvu Obirja). — 18.30 Šopek pesmi. — 29. julija:
14.30 Kmetijska oddaja. — 30. julija: 14.30 Koroške
narodne pesmi. — 31. julija: 14.30 Veselih šest s
Št. Petra na Vašinjah. — 1. avgusta: 8.35 Za naše
male poslušalce. — 18.30 Od pesmi do pesmi. —
2. avgusta: Verski govor. Sonce čez hribček gre, pe-
smi v nebo done... —

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—
24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00. —
24. julija: 13.00 Glasba po željah. 19.00 Kraji in
ljudje. 20.30 Tržaški kulturni razgledi. 21.40 Kon-
cert sopranistke Rožice Kozem. — 25. julija: 13.00
Šramel kvintet in pevski duet. 13.30 Kulturni ob-
zornik. 19.00 Pogovor z ženo. 21.00 Malo za šalo —
malo zares. 22.00 Hacaturjan: Koncert za klavir in
orkester.

Ne samo
župnim uradom
vsakemu naročniku
„Tednika“
pomagamo

Pri vseh svojih nakupih se obra-
čajte za nasvet na oglasni oddelek
našega lista.

Pri večjih nakupih vam preskr-
bimo

popuste

Preskrbimo vam nadalje točno

dobavo

Preskrbimo vam tudi blago dobre
kakovosti.

Ne zamudite torej ugodne prilike
in naročajte po naših nasvetih

boljše in cenejše

Vedno smo vam z nasveti na raz-
polago, zato se obračajte na
nas (zadostuje dopisnica).

Oglasni oddelek

„Našega tednika“

v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Tel. 43-58

+

Ravnateljstvo in uprava Deželne bolnice v
Celovcu izpolnjujeta žalostno dolžnost, ko
sporočata, da je gospod

Jožef Kužnik
uslužbenec deželne bolnice

umrl dne 19. julija 1953 po daljši, težki
bolezni.

Deželna bolnica je izgubila z uslužbencem
Kužnikom enega svojih najstarejših in naj-
zvestejših sodelavcev, ki se je odlikoval s po-
sebnostmi vestnim izpolnjevanjem svojih dolž-
nosti. Ohranili ga bomo v častnem spominu.

Pogreb draga pokojnika je bil v sredo,
dne 22. julija 1953, ob 9. uri dopoldne na
pokopališču v Šmihelu pri Pliberku.

Nomeščenci: Upravitelj: Ravnatelj:
Lackner, I. r. Doujak, I. r. Dr. Azzola, I. r.

Williams

MEDNARODNI CIRKUS
povsod navdušeno pohvaljen

Od danes četrtek ob 20 uri
Celovec-Klagenfurt
An der Festung

Nepriklono samo 5 dni do 27. julija
od petka do ponedeljka dnevno ob 15. in 20
uri

Poslužite se prosim predprodaje!
Cirkuske blaginje od 9.30 ure stalno odprte
Cirkus-telefon: 46-94

od 28.—30. VII. v
Beljaku-Villach
Sportplatz, Tirolerstrasse
od 31. VII.—2. VIII. v
Špitalu ob Dravi
Sportplatz Striebsnig

Williamsov Zoo —
nekaj edinstvenega!

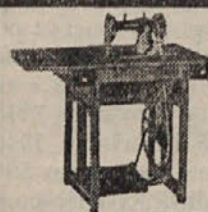
7 slonov čez 30 opic mnoge eksotične živali
5 kraljevskih tigrov, levi, medvedi, hijene
Skoraj 100 konjev velike vrste in ras

dnevno do 9.30 ure neprekinj. odprto

RAZTRESENOST

Profesorjeva žena: „Ali veš, da je tvoj
kolega Pečovnik danes zjutraj nenadoma
umrl?“ — „Tako? Bil sem vendar še sinoči
z njim skupaj, in mi ni še ničesar rekel o
tem.“

Beri in širi „NAŠ TEDNIK — KRONIKA“

šivalni stroji: za dom in za obrt.
— Dvokolesa: 50 različnih vrst na
izbiro. — Radijski aparati: vsi no-
vi modeli na ugodne obroke pri
TRUPPE & ERMANN
Beljak - Villach, Widmannngasse,
vogal Kirchenplatz.

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 Š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 šil (in
10% davka). — Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Na-
šega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka
zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Damska frizerka Matilda Zotter,
Celovec, Salmstrasse 3.

Za \$ 250.— mesečno
dobite
TOVARNIŠKO NOVO
MOTORSKO KOLO
Potuznik, Celovec-Klagenfurt
St. Rupprechter Str. 4. Tel. 35-23.

Stalni zaslužek, oddamo okrajno
zastopstvo. Seriozne dame in go-
spodje pišejo pod „Dauerstellung“
na SAW. Feldkirch, Vorarlberg.

Blago za poletne obleke, lepi vzor-
ci, od 10.— šil. naprej, KASSIG,
Celovec, Marktplatz.

Plašči

IZ BALONSKA SVILE
za motoriste in dežni plašči
najceneje v strokovni trgovini

V. Tarmann
Celovec, Völkermarktstr. 16

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 24. do 30. VII.: „Engel
der Gejagten“

STADTTHEATER

Od 24. do 27.: VII.: „Verlorenes
Spiel“
Od 28. do 30. VII.: „Mein Mann
will heiraten“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku
Od 25. do 26. VII.: „Fiakermilli“
Od 29. do 30. VII.: „Der letzte
Freibeuter“

Voljo živo da **SCHLEPPE-PIVO**

Tudi letos na **BELJAŠKO ŽEGNANJE** največja koroška narodna veselica — 1. avgusta 1953

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izda-
jatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 43-58.